The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper
for H.E.H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN. Monday 27-5-1935

౧౦౩(౯)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సంపుటము ౧౦	త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)	౬ రూపాయలు
సంచిక ౬	శ్రీ యువనామ సం॥ వైశాఖ బ॥ ౧౦ సోమవారము ౨౧—౮—౧౩౪౪ ఫ.	సం॥ చందా

దక్కన్ విద్యాసంఘము పునహ్

స్వర్ణోత్సవ సమారంభము

(ఒక విద్యాభిమాని)

పుణేపట్టణములోని సువిఖ్యాత విద్యాసంఘము యొక్క స్వర్ణోత్సవము గతమాసమున ౧౧ ఏప్రిలు ౧౯౩౫ వ తారీఖున [illegible] జరిగినది. [illegible] సంఘము యొక్క చరిత్ర గోలకొండ పత్రికా పాఠకులలో చాలమందికి తెలిసి యుండదని తలంచి [illegible] సంక్షిప్తముగా ఈ వ్యాసము వ్రాయుచున్నాను.

నేటికి ౫౫ సంవత్సరముల క్రిందట అనగా ౧౮౮౦ సం॥ జనవరి ౧ వ తారీఖున పుణేపట్టణమునందు నూతనాంగ్ల పాఠశాల (New English School) అను పేరుతో ఉన్నత పాఠశాల (High School) ౩౫ గురు విద్యార్థులతో స్థాపింపబడినది. దీని స్థాపకులప్పుడు, ధనవంతులు కాని విద్యావంతులు. దేశమున, చౌకగా, సులభముగా ఉన్నతవిద్యను జనులలో వ్యాపింపజేయవలయుననుటయే వారి సంకల్పము. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు నడుపుచుండిన స్థానిక పాఠశాలలలో ప్రవేశించు విద్యార్థులకు వ్యయమధికమగుటచే లాభము పొందువారి సంఖ్య స్వల్పముగనుండెను. ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో గొప్పజీతములు గల ఉపాధ్యాయులు పెక్కుమందియుండుటయు ముఖ్యకారణములుగా నుండుటవలనను, ఉన్నతవిద్యను గోరువారు ఎక్కువ ధనము వ్యయము చేయుటకు సంసిద్ధులుగానుండవలసియుండెను. పాశ్చాత్య నాగరికతానుసారము అట్టి పాఠశాలలలో ఆడంబరము నుండుటవలనను, ఉన్నతవిద్య సాధారణ మధ్యతరగతివారికి అందుబాటులో లేనిదయ్యెను. అందుచేత ఈ పాఠశాలను స్థాపించిన మహాశయులు తమ్ము [illegible] లగో [illegible] ఉన్నత విద్యావిభూషితుల స్వార్థత్యాగబుద్ధి వి [illegible] నూతనాంగ్ల పాఠశాలయను మందిరమును నిర్మించియుండిరి. దీని స్థాపకులు ముగ్గురు; ౧. విం. శి. చిప్లూణ్కర్ ౨. వి. కే. చిప్లూణ్కర్ ౩. బి. జి. తిలకు. [illegible] మహాశయుడు తరువాత భారతవర్షము యొక్క రాజకీయరంగమున ముఖ్యస్థానము నాక్రమించిన మహావ్యక్తి [illegible] వలయునా?

ఈ పాఠశాలాస్థాపకులు తమ ఉద్యమమును దక్కను విద్యాసంఘము (Deccan Education Society) అను పేరుతో [illegible] తరువాత [illegible] ఈ సంఘము [illegible] పాఠశాలలను స్థాపించుటకై [illegible] దేశమున్నిర్వహింపబడిన [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] రాష్ట్రములనుసరించి నడుపబడు పాఠశాలలను, కాలేజీలను వివిధప్రదేశములందు స్థాపించి విద్యనుపదేశించుట [illegible] సంఘము యొక్క ఉద్దేశము. [illegible] క్రమముగా ఈ సంఘము యొక్క కార్యక్రమము [illegible] రకరకములుగా విస్తరించుచు దీనిపైకాల్యము ఈ క్రింది యంకెలవలన తెలియగలదు.

దక్కను విద్యాసంఘము యాజమాన్యమునక్రింద ఇప్పుడు ౨ సంపూర్ణములగు కాలేజీలును, ౭ ఉన్నత పాఠశాలలును, ౧ ప్రాథమిక పాఠశాలయుకలవు. యీ విద్యాసంస్థలందు నేటికి విద్యాలాభము పొందుచున్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఆరువేలకుమించియున్నది. వీనియందలి విద్యాభ్యాసము పూర్తిచేసికొని వెడలిన విద్యార్థుల సంఖ్య డెబ్బదివేలు. వీరు దేశములోని వివిధప్రాంతములలో వ్యాపించియున్నారు. ఉద్యోగములు, వ్యాపారములందు ప్రవేశించి మాతృదేశమునకు ఉపకారము [illegible] వినాదించుచున్నారు. ఇప్పుడీ సంఘముక్రింద ఉన్న సంస్థల మందిరములు, మొత్తము విలువ [illegible] లక్షల రూపాయలును, గ్రంథాలయములు, విద్యాబోధక సాధనములు, ఫర్నిచరు మొదలగువానివిలువ ౬ లక్షలయాభైవేల రూపాయలు. ఈ ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య ౨౫౦. సంఘకార్యనిర్వాహకులగు ప్రజలవలన వసూలుచేయబడిన విద్యావిషయకవ్యయము అనగా ఇప్పుడు ఆదాయము [illegible] మొత్తము ౩ లక్షల ఏబదివేల రూపాయలు! ౩౫ గురు బాలురతో ప్రారంభించబడిన నూతనాంగ్ల పాఠశాలయను, నేడెట్టి తారతమ్య మెంతయోగమునుపడగియున్నది!

ఇంతగొప్పదికాలమున నిట్టి మహోన్నతస్థితికి కారణముల సంగ్రహముగ తెలుపుటయే ఈ వ్యాసము యొక్క ముఖ్యప్రయోజనము; ఇట్టి సంఘము వారు ప్రకటించిన నివేదకనుబట్టి యూహించినచో కారణములు రెండు: (౧) విద్యార్థుల స్వార్థరహితమగు సేవ (౨) ధనాధికులదాతృత్వము అభిమానము. మొదటిది: ఈ సంఘసంబంధమగు సంస్థలకు యావజ్జీవ సభ్యులు (Life Members)గా గొప్పగొప్ప విద్యాంసులు ఉపాధ్యాయులుగ ఉపదమ్ముల [illegible] ప్రవేశించిరి. యావజ్జీవసభ్యులు [illegible] సంవత్సరములవరకు సేవచేయుటకు సిద్ధపడి పనిచేయవలసియుండెను. గోపాలకృష్ణగోఖలే రఘునాథపురుషోత్తమ పరాంజపే మున్నగు ప్రసిద్ధులు [illegible] విద్వాంసులు. జీతములు [illegible] ప్రభుత్వోద్యోగములలో [illegible]

జీవితములోని అత్యుత్తమకాలమును ఈ పవిత్రకార్యమునకై యర్పించిరి. రెండవది గొప్పదాతలు సంస్థాపకులు. ఈ దాతృత్వము [illegible] సంఘము [illegible] [illegible] చిరకీర్తి [illegible] అట్టివారిలో మొట్టమొదట పేర్కొనదగినవారు, కొల్హాపుర సంస్థానాధీశులగు శ్రీ సాహు ఛత్రపతి మహారాజు. ఈ యన హిందూదేశ చరిత్రమున కొంతకాలము [illegible] ఛత్రపతి శివాజీమహారాజా యొక్క వంశీయుడు. ఈయన [illegible] సంఘము [illegible] [illegible] సంస్థానాధీశులు పురస్కృతులు. ఈ సంఘము [illegible] ప్రోత్సహించిన మహారాజుల [illegible] [illegible] సంస్థానాధిపతి [illegible] ఇచ్చెను. [illegible] రాంజీ సంస్థానాధీశుడు [illegible] వేలిచ్చెను [illegible] కాలేజీ [illegible] [illegible] సంస్థానాధిపతి [illegible] వేలు [illegible] సంవత్సరములలో మహోన్నతము [illegible] కాలేజీకి [illegible] [illegible] ఛత్రపతి మహారాజా [illegible] అనుగ్రహించెను. ఈ సంఘము యొక్క యాజమాన్యమున స్థాపింపబడిన సంస్థలకు యీ తమ్ముల సభ్యులగు [illegible] [illegible] భవనమును ౬ వేల రూపాయల [illegible] [illegible] రూపాయలిచ్చెను. [illegible] ౧౦ వేలు విలువగల మందిరము నర్పించెను: బొంబాయి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారును [illegible] మంజూరు [illegible] [illegible] ౧౫ వేలరూపాయలు [illegible] వాడియా యను పార్సీ మహాశయుడు తన తల్లి స్మరణీయార్థము గ్రంథాలయభవనము నిర్మించుటకు ౧ లక్ష ౨౦ వేల రూపాయల దానము చేసినాడు. [illegible] భాండాగారమున ౩౦ వేలవివిధవిజ్ఞానప్రతిపాదకములగు గ్రంథరాజములు కలవు. ఈ మందిరమున [illegible] [illegible] గా [illegible] అనుభవైక వేద్యము!

పుణేవంటి జిల్లానగరములో నింతటి మహాసంస్థ అభ్యుదయమును, ఇట్టి మహాత్యాగులగు విద్యాధికులు కార్యభారము వహించుటయు, ధనవంతులు ఇంతటి యౌదార్యముతో సంస్థను పోషించుటయు ఆ ప్రాంతము వారి యదృష్టమని చెప్పవచ్చును.

దేశీయరాజ్యములన్నిటికి నాయకమణియని ప్రశంసింపదగు హైదరాబాదునగరములోని విద్యాధికులకును, ఇచ్చటి ధనాధికులగు సంస్థానాధిపతులకును, దక్కను విద్యాసంఘము బోధించగలుగు పాఠము ఏదైనకలదా?

రాష్ట్రాంధ్ర యువకుల కర్తవ్యములు

నందూరి వేంకట కృష్ణమాచార్యులు గారు

ప్రపంచములో జనసంఖ్యయందును విస్తీర్ణములోను ఆంధ్రులకంటె తక్కువగా నున్నవారు స్వతంత్ర రాష్ట్రములుగా ఉన్నారు కాని ఆంధ్రులకాభాగ్య మింతవరకు పట్టలేదు. ఇప్పటికి దాదాపు ముప్పదిసంవత్సరాలనుండి ఆంధ్రోద్యమము నడచుచున్న నలాభము లేకపోయింది పైగా ఆర్థికముగాను వైశాల్యములోను మనతో పోల్చటానికవీలులేని ఉత్కళులకు, సింధుదేశస్థులకు ప్రత్యేకరాష్ట్రములు లభించనున్నవి.

ఉన్న మూడుకోట్లఆంధ్రులలో తొబ్బదిలక్ష లమందికన్న దమహారాష్ట్రులతో కలిసి యున్నారు. మిగిలినవారు అరవ మళయాళకన్నడములతో కలపోయబడియున్నారు.

రెండుభాగాలవారికి రాకపోకలు తక్కువగుటవల్ల ఒకరిసంగతి యింకొకరికే మాత్రం తెలియుటంలేదు. బెజవాడప్రాంతాలవారు కాకతీయసీమాంధ్రుల (నిజామాంధ్రుల) గురించి చాల విచిత్రాభిప్రాయములు కలిగియున్నారు. నిజాం రాష్ట్రమంతా ఉర్దూమయమని ఇక్కడ తురకలుతప్ప యింకెవ్వరులేరని వారభిప్రాయం. పరిహాద్దులనున్న తోడియాంధ్రులగురించిపిచ్చిగా మాట్లాడినందులకు నాకొక పెద్దమనిషిమీద కోపంవచ్చి "నిజాంరాష్ట్రములోనిమనుష్యులు కాళ్లమీద కాకచేతులమీద నడుస్తున్నారనుకుంటున్నారా", అని మందలించవలసివచ్చింది. ఇంతామాస్తె బెజవాడకు చెన్నపట్నంకంటె హైద్రాబాదే దగ్గర. అక్కడివారికి చెన్నపట్నంలో తెలియనిస్థలంలేదు. తప్ప వారిది పూర్తిగా మాత్రంలేదు, నిత్యజీవితం చెన్నపట్నం వారితో వారికున్నంతవని నిజాంరాష్ట్రంతో వారికిలేదు.

ఇక యిక్కడివారిసంగతి కూడా యింతే. వీరు ప్రక్కనున్న సోదరులతోగాని వారినెదుర్కొను సమస్యలతోగాని తమకేమాత్రం సంబంధంలేదని తలుస్తున్నారు. సర్కారునౌకరీలన్న మోహంఎక్కువఅగుచున్న దేకాని సడలటంలేదు స్వభాషాభిమానము స్వభాషాభివృద్ధికొరకు పాటుపడుట చాలతక్కువగానున్నది. ఎంతసేపు రాజభాషయైన ఉరుదూమాటయే! తండ్రులు పిల్లలకువ్రాయునప్పుడు ఉరుదూలోనే వ్రాయుదురు. ౦ంఖ్యసులో యితరభాషల మాట్లాడువారు తెనుగన్న యేదోయొక అడవిభాషయనుటచేతనెట్టిదెబ్బలతులభింధ్రులలో భాషాభిమానమెంతమాత్రమున్నదో, సారస్వతాభివృద్ధి యెంతకలదో, ఆంధ్రనగరము హైద్రాబాదునందు వారికి వారిమాతృభాషయగు తెలుగునకు పలుకుబడి యెంతగలదో తెలియగలము. ప్రక్కనున్న తెనుగు వారితో జరుగుచున్న సారస్వతాభివృద్ధిని సంఘసంస్కరణోద్యమములనుగమనించి అనుసరించినప్పటికి పోతన్న పుట్టినయీభూమి, కాకతీయసామ్రాజ్యలక్ష్మీనృత్యమాడినయీనేలగడ్డ అట్టిదుర్దశలో ఉండెడిదికాదు.

ప్రస్తుతస్థితి అది. అదియిట్లే ఉండాలనిగాని పాలునవనిగాని అనుకొనే తెనుగాంధ్రు లెవ్వరూ ఉండరనుకుంటాను. అట్టివారుంటే వారినికూడ మునలివారితోచేర్చి నమస్కరిస్తాను. పూర్వాచారపరాయణులుకూడ యథాస్థితిజూచి కంటతడిబెట్టకుండా ఉండగలరా? ఆంధ్ర భారత భాగవత రామాయణాదులు మూలబడిపోగా ముందుకురావలసినవారు దేశశ్రేయస్సుకొరకు తంటాలుపడవలసిన తెనుగాంధ్రులు విమత భాషావేశ వివశీకృతులై పోతుంటే చూడగలరా? చూచి ఊరకుండగలరా?

అయితే—

ఇక తెనుగాంధ్రులకర్తవ్యమేమిటి? ఆంధ్రదేశమన్న కృష్ణా, గోదావరి మున్నగు పదునాలుగుజిల్లాలేకాదని ఓరుగల్లు మున్నగు యెనిమిది జిల్లాలుకూడకలిసిన యిరువదిరెండుజిల్లాలు దాదాపు మూడుకోట్లప్రజలుగల భూభాగమని తాము మొదట గ్రహించి తదితరములకు అనగా ఇక్కడివారికి అక్కడివారికి విశదంచేయాలి.

అక్కడివారికి ఇక్కడివారికి మధ్య ఉన్నా మనుకొనుచున్న అడ్డుగోడలు అసలులేవని అట్లా ఉన్నాయనుకొనుట అస్వాభావికమని దౌర్బల్యచిహ్నమని గుర్తించాలి.

సారస్వత సాంఘిక ఆర్థికోద్యమములలో అక్కడివారు ఇక్కడివారు చేతులుకలిపిపనిచేయునట్లు చూడాలి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలకిక్కడకూడ శాఖలనేర్పాటుచేసుకొని వాటిసమావేశములకు ప్రతినిధులపంపాలి. అట్టివాటిని యిక్కడ సమావేశముకొఱకు ఆహ్వానించాలి.

ఆంధ్రులకు నగరములేదని దిగులుపడుచున్నఆంధ్రులకు హైదాబాదు ఆంధ్రనగరమే యని యీనగరమందలి ప్రజలలో ఆంధ్రులే అధికసంఖ్యాకులని యిదియొక ఆంధ్రజిల్లామధ్య తెలియచెప్పాలి.

ఎట్టికష్టాలనైనాఎదుర్కొని ఆంధ్రైక్యతాభావనిర్మాణమునకు ప్రచారంచెయ్యాలి.

అలసతకు, భోగలాలసతకు, నిరాశకు భయత్వానికి స్వస్తిచెప్పి —

భావిమానవుల హృద్వనంబులందు
కావ్యతేప యశోలతావి వర్ధనము గావించాలి.

యురూపమునుదాల్చుటకు కొన్ని వత్సరములైన పట్టగలదు ఒకతరము కాలమైనను పట్టవలెను కాని తరముకాలము ఒకజాతియొక్క జీవనమున పొడుగులనిపించుకొనదు.

దైవానుగ్రహమున మనదేశపువగు నీయుభయభాషలును మహోదారసంపన్నలగు గొప్ప రాజన్యుల పోషణమున నాటిలేని యభివృద్ధిగాంచి జాతీయజీవన వికాసమునకుతోడ్పడి అజరామరములై తమతమజనకులగు ప్రభువరేణ్యులయశోకాంతులను దిగంతములకు వ్యాపింపజేయుగలవని ఆశాపూరితములగు హృదయములు నమ్ముచులసియున్నది. ఇట్టి యుత్తమసంకల్ప ప్రేరితులగు ప్రభువత్తములు చిరకాలము సత్పరిపాలన మొనర్చి ఆయా భాషల వికాసమునకుముఖ్యులగుగాక!

హైదరాబాదు — ఇందూరు

దేశభాషలకొరకు ప్రయత్నించుచున్న ఇద్దరు రాజన్యులు

హిందూదేశములోని ౫౦౦ కంటెమించి యున్న సంస్థానాధిపతులలో దేశభాషలయభ్యుదయమునకై ప్రయత్నించుచున్న ఇద్దరు రాజన్యులు ఇప్పటిభారతవర్షమున తమకీర్తిచంద్రికలవెదజల్లుచున్నారు. వీరిద్దరిలో మొదటివారు మహాఘనతవహించిన మన మీరుఉస్మానలీఖాన్ ప్రభువరేణ్యులు, రెండవవారు ఇందూరు సంస్థానాధీశుడగు హోల్కారుమహారాజా. మొదటివారు ఉర్దూభాషకు దక్షిణదేశమున, ఆంధ్రమహారాష్ట్ర కర్నాటకులగు స్వీయప్రజలమధ్య చిరస్థాయికముగనీరమున ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పస్థాపించియున్నారు. రెండవవారు, మాళవదేశమున మధ్యహిందూస్థానమందలి అనేకకోట్ల సంఖ్యగల హిందూభాష మాట్లాడుప్రజలమధ్య హిందీభాషకు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుకుతూహలమును ప్రకటించుచున్నారు. ఉభయులును హిందూదేశములోని గొప్పభాషలకు నూతనోజ్జీవనముకల్పించువారే. ఇరువురునుమహోద్దేశపూరితులే. ఇద్దరును భారతవర్షమునకంతటికి హిమాన్యభాషగా దలంపుదానికబట్టను గట్టు సంకల్పముగలవారే ఇరువురును సాహిత్యభాషావాఙ్మయము భారతవర్షీయనాగరికతను మ్రింగివేయకుండ సంరక్షితమొనర్ప దీక్షవహించినవారే. కనుక ఉభయులు బ వారి వారిప్రజలవలననేకాక అఖిలభారత ప్రపంచమువకును పూజార్హులుఅని చెప్పవలసియున్నది.

ఉర్దూభాష మహాఘనతవహించినట్టియు మహామేధావంతుడయినట్టియు మనప్రభువు వారికి స్వభాష. హోల్కారుమహారాజునకు హిందీ స్వభాషకాదు, వారిస్వభాష మహారాష్ట్రము. హిందీవారి ప్రజలభాష అనగాప్రజలలో అధికసంఖ్యాకుల మాతృభాష ఉర్దూభాషను ప్రోత్సహించుచున్నవారు మనరాష్ట్రములోని గొప్పగొప్ప అధికారధూర్వహులు, హిందీని ప్రోత్సహించుచున్నవారి నాయకుడు మహాత్యాగియగు గాంధీమహాత్ముడు. ఉర్దూవాఙ్మయాభ్యుదయమునకై ఎన్నుకొనబడిన కేంద్రము పరస్థలమనదగిన హైదరాబాదురాజ్యము, హిందీకిలభించిన కేంద్రము స్వస్థలము. హిందీ నభిమానించువారు ముఖ్యముగా హిందువులు, ఉర్దూనభిమానించువారు విశేషముగ మహమ్మదీయులు. ఉర్దూలిపి, లందలిశబ్దజాలములో నధికభాగము పరదేశీయము. హిందీలిపి అందలిశబ్దజాలము దేశీయము. ఉర్దూభాష అరబ్బీ,పారసీ, తుర్కీభాషల పరిణామస్వభావము. హిందీ సంస్కృతప్రాకృతభాష క్రమవికాస ఫలితము.

అయినను రెండుభాషలును భారతవర్షీయములేయనుట కెట్టిసంశయము నునులేదు. రెంటినిపోషించినవారిలో ఉభయమతస్థులగు హిందూమహమ్మదీయులు చేరియున్నారు. ఈఉభయమతములవారిబుద్ధివైభవము రెంటియందును ప్రతిఫలించుచున్నది. ప. ప. మ మన ప్రభువుగారి యౌదార్యఫలమున ఉరుదూవాఙ్మయమునకు [illegible] సంవత్సరములలో అపారమగువ్యాప్తిగాంచి [illegible] [illegible] [illegible]

జిల్లాల వార్తలు

బలుపాలగ్రామములో అగ్ని ప్రమాదము

(స్వ. వి.)

బలుపాల; ౧౬-౧౦-౪౪

బలుపాలయను గ్రామము మహబూబు అబాదు తాలూకాలో చేరినది. యీగ్రామములో ౨౫ ఆర్దిబెహస్తులో నీల్ వెలా ౧౯ తారీఖు రోజున పూట రెండు యిండ్లు కాలుచు ౨౭ ఆర్దిబెహస్తులో మాదిగవాడెములో ౫౦యిండ్లు కాలినవి. పశువులు, ప్రాణములకు యేమినష్టము కలుగలేదు. కాని, గింజలందాజా ౧,౦౦౦ రూపాయలవరకు నష్టము కలిగినది. యిదివరలో భగవంతుని అనుగ్రహమువలన మా పట్వారిగారు, పోలీసుపటేలుగారు, గోవిందయ్య బజారుగారు, రావూరి చినకోటయ్య, రామచంద్రయ్యగారు యింకా కొందరు పెద్దమనుష్యులు కలిసి బలపాలసమీపమునకున్న కొత్తదేవాలయములో పూజించిన ఆరాధుని పిలిపించి గ్రామము బాగుచేయించినారు. అక్కడినుంచి యేసంవత్సరముకూడా యేవిధమైనప్రమాదము లేక సుఖజీవులైయుండిరి. యిటీవలో భగవంతుని అనుగ్రహము తప్పి ౧౯ తీరు ౧౩౪౪ ఫసలు మంగళవారము సాయంత్రము గంటకు వక్షావాని యింటిలో నిప్పుపడి నడిపూటిలో సగము వరకు అనగా ౫౦యిండ్లు దహనము అయినవి. మనుష్యప్రాణములకు యేమినష్టము కలుగలేదు. కొన్ని పశువులు మరణించినవి. యిదివరలో కాలినవి యిప్పుడు కాలినవి మొత్తము ౧౦౦ యిండ్లు గింజలు పోయిన నష్టమయినది. మొత్తము వస్తువులు అందాజా అంచనా వేయగా రు. ౨౦,౦౦౦ వేల రూపాయలు నష్టము కలిగినది. యిప్పుడు ఎండలు మెండుగా వున్నందున పిల్లలు పెద్దలు చాల కష్టపడుచున్నారు. యింకా వీరి జీవనకష్టములను చెప్పుటవలనిగాదు. యిట్టి యాపన్నులైన పురజనులయొక్క కష్టము అరసి భగవంతుండె సంరక్షించుగాక.

పాఠశాలలయొక్క స్థితి

యీగ్రామమున పురాతనప్రాథమిక పాఠశాలకలదు. ప్రస్తుతమీబడిలో ౧౦౦ మందిపిల్లలున్నారు. యింతమందిపిల్లలకు యేం రామచంద్రయ్యగారు ఉపాధ్యాయుడు ఒకరే విద్యచెప్పుట చాల కష్టముగుచున్నది. ౧౩౪౨ సాలునుంచి యింకొక పంతులును పంపవలెనని కోరనాయిచేయుచున్నారు. పురజనులుకూడా ఎన్నియో దరఖాస్తులు యిచ్చినారు. కాని యింతకు యేమి మంజూరు చేయించలేదు. యిందు విన్నమునకు [illegible] శ్రద్ధవహించుటలేదు. యిన్నివిధముల చెప్పినను మంజూరు అగుచుండుటయేని మూడు సంవత్సరములనుంచి [illegible] యింతవరకు యేమియు [illegible] భగవంతుడు యెప్పుడు దయచూపునో [illegible] విద్యార్థుల కష్టములు నెరవేరునా?

దేవాలయము

యీగ్రామమందు మాదిగవాలయము తప్ప రెండవ దేవాలయము లేదు. ౨౫ తారీఖున గ్రామము కోలిన [illegible] యిప్పటివరకు [illegible] ప్రతిరోజు విచారము, సోమవారము, [illegible] దేవాలయములో అభిషేకము జరుగుచున్నది. రోజూన భజనజరుగుచున్నది.

కొత్తూరు గ్రామ రైతుల మొఱ

(ఒక విలేఖరి)

కొత్తూరు; ౧౫-౧౦-౪౪ ఫ.

నిజామాబాదుజిల్లాలోని ఆర్మూరు తాలూకాలో కొత్తూరుగ్రామము యొక్క గృహసంఖ్య ౪౦౦, జనసంఖ్య ౧౫౦౦. ఇక్కడి గ్రామోద్యోగులు పోలీసుపటేలు నర్సారెడ్డిగారు, మాలీపటేలు నారాయణరెడ్డిగారు, పట్వారి నరసింగరావుగారు, జంగ్లాతు [illegible] సయ్యదు [illegible]గారు.

ఇక్కడి పోలీసుపటేలుపై గ్రామస్థులు కొంత అభిప్రాయభేదముండి జంగ్లాతు మదద్గారుసాహెబువద్దను, నిజామాబాదు జిల్లా కలెక్టరువద్దను మొఱపెట్టుకొనిరి. జంగ్లాతు మదద్గారు సాహెబు గారుయిక్కడకు వచ్చి విచారణచేసిరి గాని ఆపనియు ముగియ లేదు. [illegible] జంగ్లాతువారు — [illegible]

అందులో నాయబ్ అమీను, పోలీసుపటేలు గ్రామము నుండి నాగటికి ఒకటికి ఒకరూపాయి పన్ను తీసుకొని అందుకు రసీదు తీసికొనుచున్నారనియు, పాడిపసులను అడవి అమ్ముకొనుచున్నారనియు — యిని [illegible] నేరములు చెప్పబడెను.

ఈ మొఱలకేదిఫలితము కలిగినదియు తెలియదు. మృగశిర సమీపమునకువచ్చినది. వ్యవసాయమునకు [illegible] నాగటిపన్ను కోరుచున్నారు. [illegible] అనుమతి పొందియున్నారు. అసలు జంగ్లాతు పోలీసుపటేలు యొక్క మట్టుకు గ్రామస్థులకు కొంత భయము. జంగ్లాతు మదద్గారుసాహెబు యింతవరకు పై చెప్పిన మొఱల విచారణ పూర్తిచేయకుండుట ఒకటేమి, యిక్కడి రైతులకు అనేకకష్టములు కలుగుచున్నవి. అందుచేయుడు వారికి [illegible] జంగ్లాతు నాజమాగారు పై పరలించినట్లు తెలియుచున్నది.

శ్రీ యువరాజుగారి మృగయా విహారము

బూర్గంపాడు ౧౪ తీరు ౪౪ ఫ:—

(స్వ. వి.)

మేజర్ జనరల్ నవాబ్ ఖాన్ ప్రిన్సు ఆజంజాబహాదురు ౨౯-౭-౪౪ తేదిని గురువారము వాల్చంచ విజయముచేసిరి. అచటనుండి నదీతీరమునకు సమీపమునన్న పెద్దపులిని వధించిరి. నా అరణ్యంలో ఆనందోత్సాహముగ కొంతకాలము గడిపిరి. ౧౯-౧౦-౪౪ తేదీవరకు పాలవంచయందుండిరి. పాలవంచ రాజాగారు శ్రీయువరాజవరేణ్యుని సందర్శించిరి. పాలవంచ పరగణారణ్యమునందు యీమూడు పులులు వేటాడబడినవి. ౨౧-౧౦-౪౪ బుధవారము నాడు పాలవంచనుండి నెల్లిపాక క్యాంపునకు పయనమైరి. మార్గమధ్యమున పాలవంచ తాలూకా ప్రధానస్థలమగు బూర్గంపాడునకు [illegible] రాజబాటపై అత్యున్నతమైన మూడు సుందరద్వారములు. విని మధ్యన పెద్దచలువపందిరి [illegible] నిర్మింపబడెను. ఆ పాఠ్యములు మౌనులపక్షము [illegible] నిర్మింపబడెను. యువరాజుగారు యచటనిలచి ప్రజాసమూహమునకు దర్శనమొసంగుటకు నన్నియు సౌకర్యములు కల్పింపబడెను. ఖైముల్లాఖాన్ సాహెబు [illegible] కె. రామకృష్ణారావుగారును యిమ్మందు పాలవంచకేగి యీదేశము [illegible] యీగ్రామమువజనులకు దర్శనమొసంగుటకు శ్రీయువరాజాగారి యనుమతి పొందిరి. సాయంకాలము నాలుగుగంటలకు శ్రీ యువరాజాగారు సపరివారసమేతులై పందిరిచెంతకు విచ్చేసిరి. పాఠశాలయందలి బాలురు మొదటనిలచి బాలభటులు అభివందనము సలిపిరి. [illegible] జాతీయగీతము శ్రావ్యముగ పాడిరి. ప్రజాసమూహము బారులుతీర్చి నిలచియుండెను. శ్రీయువరాజవరేణ్యునకు సుమదామములు సమర్పింపబడెను. అందరికి యువరాజసందర్శన భాగ్యము లభించెను. మోటారుకదలివెళ్లునప్పుడు "యువరాజావారు దీర్ఘాయువుగాక, యువరాజావారు జయముగాక" అను విజయధ్వానములు మిన్నుముట్టెను. మంటపద్వార, నిర్మాణకార్యమునకు వెంకటరామయ్యగారి కృషి ప్రశంసనీయము. అచటనుండి యువరాజాగారు నెల్లిపాక చేరి వెంటనే యొక పెద్దపులిని వధించిరి. గోదావరితీరమున నిర్మింపబడిన నెల్లిపాక క్యాంపు రమణీయదృశ్యముగనుండెను. మందువేసవి యందీప్రాంతమున ఉష్ణమధికము. నెల్లిపాక కరకగూడెము ప్రదేశములందు పులులు అనేకములు కలవు. ఎండలు తీవ్రముగా నుండుటచేత శ్రీయువరాజాగారు యక్కడ వనిని విరిచి నిలచిరి. ౨౭-౧౦-౪౪ తేదీనాడు శ్రీయువరాజాగారు నెల్లిపాకనుండి కరకగూడెము పయనమై చేసిరి. నెల్లిపాక ప్రాంతము అందు మూడుపులులును, కరకగూడెమునందు నాలుగుపులులును, శ్రీయువరాజాగారిచేత వేటాడబడెను. పాలవంచనుండి యిచ్చోటవరకు మొత్తము పదిపులులు శ్రీయువరాజవరేణ్యునిచేత వేటాడబడెను. [illegible] అధికారులు గ్రామోద్యోగులు మొదలగువారందరు [illegible] కర్తవ్యము అనుభవముగా నెరవేర్చిరి. అరణ్యవాటిక లెల్లయు బాగుచేయబడినవి. ప్రథమ తాలూకాదారులు ప్రస్తుతము పాలవంచ తాలూకా ప్రత్యేక [illegible] సర్వ్యాంత్రము ౧. నెల్లిపాక ౨. కరకగూడెం ౩. [illegible] "క్యాంపు" కార్యములు యేమాత్రమును శ్రద్ధాభక్తులతో నెరవేర్చిరి. యీరెండుస్థలములందును యేవిధమగు లోటుపాటులు కలుగనీయకుండా, తమసామర్థ్యమును ప్రదర్శించి ఉన్నతాధికారులను తృప్తిపరచిరి [illegible] అధికారులచేత [illegible] శ్రీయువరాజుగారు [illegible] క్యాంపు [illegible] శ్రీయువరాజుగారు [illegible] సర్వజనులకు [illegible] భగవంతుడు శ్రీయువరాజాగారిని సకలైశ్వర్యములతో [illegible] గిరక్షించుగాక!

దిక్కులేని శవములు

బీదుజిల్లాలో సప్తవైద్యనాథ దేవాలయముకద్ద నొక హిందూస్త్రీయు పడియుండుటగని రక్షకభటులు అరణవెనక రచెనది. వారికి తెలిసినది. విచారణ చేయుచున్నారు. ఇట్టిదే [illegible] లో నొక భిక్షుకుడు [illegible] విహారయించినవాడు [illegible] చెందినవారు తెలియదు [illegible] చున్నారు.

మహారాష్ట్రప్రాంత వార్తలు

అధికారుల పర్యటనలు

హా. ముఖ్య పోలీసు నాయకులు నవాబు [illegible] ఉస్మానాబాదుజిల్లా పర్యటన ప్రారంభించి జిల్లాలో ౫ రోజులుండి అటునుంచి బీదుజిల్లాపర్యటనకు వెళ్లినట్లు తెలియుచున్నది.

నాజిం సాహెబు బందోబస్తు గారు ఉస్మానాబాదుజిల్లా పర్యటనకు వెడలినటు భూములకొలతలు చేయుచున్నారని తెలిసినది.

ఆబ్కారియముహాశ్రాధ్యక్షులుగు [illegible]గారు ౧౯ తేదీనుంచి ఉస్మానాబాదుజిల్లా పర్యటనమునకు వెళ్లుచున్నట్లు [illegible] పత్రిక తెల్పుచున్నది.

ఉస్మానాబాదు కలెక్టరు మహాశయు శ్రీనివాసరావుగారిబదిలీ గుల్బర్గకు అయి అక్కడనుంచి రంగారావుగారు వచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

[illegible] ఇస్మాయిల్ [illegible] చెప్పుచున్నది.

మ॥ ఘ॥ వ॥ నిజాంప్రభువుగారి

పర్యటన

[illegible] తెలియుచున్నది.

హిందూప్రజలయెడ తుంబరి అత్యాచారము

[illegible] చేసిరి.

చక్రవర్తిగారి రజతోత్సవము

[illegible] జరిగినదని తెలిసినది.

హైదరాబాదులో కలరా

[illegible] తెలియుచున్నది. (మస్హర్)

స్థానిక వార్తలు

బుద్ధజయంతి

[illegible]

[illegible] జరిగియుండెను.

[illegible] చేయబడెను.

[illegible]

[illegible]

వివాహకట్నములు

[illegible] జరిపిరి.

[illegible]

[illegible] నిజాంప్రభువుగారి ఆజ్ఞలకొరకై [illegible] తెలియుచున్నది.

దక్కను మహారాణిగారి

ప్రయాణము

[illegible] తెలియుచున్నది.

యం. యస్. సి. తుది పరీక్షా ఫలితములు

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	..
[illegible]	[illegible]

యల్ యల్ బి. తరగతులు

[illegible] చెప్పుచున్నారు.

ఉద్యోగ విషయములు

[illegible]

[illegible]

ఎచ్. యస్. యల్. సి. పరీక్షా ఫలితములు

కడతేరిన విద్యార్థులపేర్లు

ఈ క్రింద ౧౯౩౫ మార్చిలో జరిగిన ఎచ్. యస్. యల్. సి. పరీక్షలో కృతార్థులైన వారి రిజిష్టరు నంబర్లును పేర్లును మార్కుల ననుసరించి మొదటి రెండవ మూడవ తరగతులు వరుసగా తెలుపబడుచున్నవి:—

ఉస్మానియా ఇంటర్మీడియేటు కళాశాల, ఔరంగాబాదు

[illegible]

* * * *

ప్రభుత్వ ఉన్నతపాఠశాల చాదర్ఘాట్

[illegible]

* * * *

ఉస్మానియా ఇంటర్మీడియేటు కాలేజి, గుల్బర్గా

[illegible]

* * * *

జాగీర్దారు కాలేజి, బేగంపేట

[illegible]

* * * *

మదర్సాఆలియా, హైదరాబాదు

[illegible]

* * * *

ఉస్మానియా ఇంటర్మీడియేటు కాలేజి వరంగల్లు

[illegible]

* * * *

వర్నాక్యులరు ఆదిహైస్కూలు

[illegible]

ఆల్ సెయింట్సు హైస్కూలు

[illegible]

బొలారం (కాయిర) హైస్కూలు

[illegible]

* * * * *

ధర్మవంత్ హైస్కూల్

[illegible]

* * * *

హిందూ హైస్కూల్, రాయచూరు

[illegible]

* * * *

ఇస్లామియా హైస్కూలు, సికింద్రాబాదు

[illegible]

* * * *

మదర్సా ఇ ఆయిజా

[illegible]

* * * *

మహబూబు కాలేజి, సికింద్రాబాదు

[illegible]

* * * *

వెస్లీ బాయిస్ హైస్కూలు

[illegible]

(మిగతా ... మరల ప్రచురింపబడును)

* * * * *

ముఫీదుల్ అనాం హైస్కూలు

[illegible] రెండవ [illegible] రెండవ [illegible] రెండవ [illegible] రెండవ [illegible] మహబూబ్ [illegible] మహమ్మద్ [illegible] మహమ్మదు [illegible]

* * * *

నూతన విద్యాలయ హైస్కూలు, గుల్బర్గా

[illegible]

* * * *

యస్. పి. జి. హైస్కూలు సికింద్రాబాదు

[illegible] నరసింహ రెండవ [illegible]

* * *

సెయింటు పాట్రిక్ హైస్కూలు

[illegible]

* * *

ప్రకటన

మింజానిబ్ ఎం. తిర్మలాచారి వకీలు హైకోర్టు సా॥ [illegible] పర్గాన్ జలకరింపగర్ [illegible] లిఖితం [illegible] సాల.

బనాం మునసమ్మా నీతుం చిదిరాల వెంకటమ్మ బేవ చిదిరాల రాంరెడ్డి సా॥ జూకల్-తా॥ పర్గాల్ వీరు కన్నకుమార్తె అయిన మునసమ్మాతు రావుల వెంకటనర్సమ్మ [illegible] రావుల కేశవరెడ్డి [illegible] బిడ్డగా వారుడు (దహతుుడు) అయిన రావుల రాంరెడ్డి వ॥ కేశవరెడ్డి జూకల్‌ను [illegible] [illegible] తొలగడము [illegible] మహారూ చేయ తలచి మీ భర్త అయిన రాంరెడ్డి గారిపేర వుండబడిన యావదాస్తికి మీరునా [illegible] పతేదార అయిన [illegible] మొదలగువాటితో యిదివరకు ముంతఖల్ చేసిన ను యిప్పుడు చేయుచున్నను ముందు చేయబోయినను మీకు అధికారంలేనందున అట్టిముంతఖల్ బాతిల్ కాగలదు. కాబట్టి ముంతఖల్ చేయకూడదు.

౧ యిందులో వక్రప్రతి గోవింకారి నరుస్తోజి వ॥ సుమలంగా॥ జూకల్ కు వ్రాయించేదియేమనగా॥ అధికారములేని చిదిరాల వెంకటమ్మతో [illegible] మయిన స్థిరచరాస్తి కొనడమునకు సాహసించకూడదు అని నునుయిందుగా తెలుపబడినది.

౧ వక్రప్రతి గోల్కొండ, రయ్యత్ పత్రికలకు ప్రకటించుకొరకు పంపనయినది. యెవరయినను పనరు వెంకటమ్మ స్థిరచరాస్తి విక్రయించిన కొన్నవారు నష్టమును తామే భరించగలరు. కావున కొనుటకు ప్రయత్నింపకూడదు.

ఈరానీ బెలోచీసుదొంగలు పట్టుబడుట

నగరరక్షక శాఖవారు ఈరానీ బెలోచీల జట్టును పట్టినారని అంగలో వటుగుచున్నారని తెలియుచున్నది.

సంపూర్ణ ఫౌజ్దారీ శాసనము

శాసనసభ ప్రత్యేకోపసంఘ తీర్మానము

[illegible] ప్రత్యేకోపసంఘము యొకటి [illegible] యావరజంగ బహాదర్ రాజాబహాదర్ పండిత్ [illegible] నవాబ్ [illegible] నవాబ్ [illegible] బహాదర్ గార్లు ప్రత్యేకోపసంఘము సంపూర్ణ ఫౌజ్దారీ శాసన మేర్పరచుటకు చిత్తుతీర్మానములు చేసినారు. [illegible] చట్టముగా ఏర్పరచబడును.

హైకోర్టు [illegible] అనుజ్ఞ

మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వమువారి [illegible] కార్యాలయముల [illegible] హైకోర్టువకీలను [illegible] హైకోర్టువకీలనుకొనుటకు హైదరాబాదు [illegible] కార్యాలయమునుండి ఆజ్ఞ [illegible]

శ్రీరాణీగారి ప్రయాణము

రానోపుభకవారము [illegible] శ్రీరాణీగారు [illegible] వెళ్లెదరని తెలిసినది.

కీ. శే. రావుబహద్దరు రామునిపిళ్లయ్యగారు

[illegible] పరలోకప్రాప్తిము నాచరణించిరి వీరికి ముగ్గురుకుమాళ్లు యిద్దరుకుమార్తెలును వుండిరి వీరు వైశ్యకులమునకు నగర [illegible]

పురోద్యానము మసీదు

[illegible] వారము [illegible] అబ్దుల్ ఖాదరుఅనువారు [illegible] సద్యోనము మసీదు [illegible] ప్రతిష్ఠ [illegible] శుక్రవారము నాడు [illegible] జరుగును.

ఆట్ హోం

[illegible] వారము నాడు [illegible] గొప్పవిందు జరిగినది.

బేగము ముకర్రము న్సాలా

[illegible] నాడు [illegible] యినది. [illegible] భూస్థాపన జరిగినది.

సాలార్ జంగుగారి రాక

[illegible] ముకరము నూలా గారి మరణవార్త [illegible] మంగళవారమునాడు వచ్చిరి.

క్రొత్త మహాసభ కార్యాలయము

[illegible] సమాచారశాఖల [illegible] పరిశీలించుటకు [illegible] మహాసభ [illegible] కార్యాలయము [illegible] యోచనలో నున్నది.

ఔదార్యము

[illegible]

శ్రీ యువరాజు గారి ప్రయాణము

[illegible] వారము [illegible] యువరాజు [illegible] వెళ్ళిరి. మ. ఘ. వ. [illegible] ఏర్పాటులు బాగుగా చేయబడినవి. జనులకు [illegible] అగపడెను.

ప్రాప్తము గారు

[illegible] ఔరంగాబాదునుండి [illegible] తిరిగివచ్చిరి.

ప్రథమ చికిత్సానిలయము

[illegible] హైదరాబాదు [illegible] సమాచారము [illegible] చికిత్సా [illegible] స్థాపించిరి [illegible] చికిత్స [illegible] గంటలవరకు [illegible] కంపెనీ [illegible]

ముసుకు వేసుకొనిన దొంగది

[illegible] నగలు దొంగిలించు [illegible] ముసుకు (బురఖా) వేసుకొనిన [illegible] విచారించగా, [illegible] దొంగ [illegible] ఇంత [illegible] ముసుకు వేసుకొనునట! [illegible] బురఖా వేసుకొనునట! [illegible] నగలు [illegible] బురఖాము [illegible] ముసుకు [illegible] నగలదొంగిలించుకొనిపోవునట!!!

గోలకొండ టాయిలెట్, వాషింగ్ సబ్బుల ప్రకటన

ఇప్పుడు సాధారణముగా మీరిచ్చు వెలకంటె తక్కువవెలకు మంచిటాయిలెట్ సబ్బులును, వాషింగుసబ్బులును దొరకును.

గొప్పఫ్యాక్టరీలలో తయారుచేయబడినగోలకొండసబ్బులలో మీరిచ్చు వెలకు తగినంతవిలువయున్న, మీరు యెప్పుడుగాని కోరినంత గొప్పగుణమున్న కలవు

మీరుడీలరును చందనము, రోజా, లావెండరు, టర్కిష్ బాత్, వాషింగుసబ్బులలో గోలకొండసబ్బును వాడవలసినదని కోరుచున్నాము మీరిచ్చు వెలకు నీకెటువంటిసబ్బు దొరకునో అప్పుడుచూడుము.

గోలకొండటాయిలెట్, వాషింగ్ సబ్బులు

హైదరాబాదుసబ్బుకార్ఖానాలో చేయబడినవి;

పూర్తిగా స్వదేశీ

[illegible]

నిజాంరాష్ట్రమున్నూరుకాపు మహాసభ బహిరంగలేఖ ఖండన

—

వచ్చే ఫాల్గుణ బ॥ చతుర్దశి అమావాస్యల కు నిజాంరాష్ట్రియమున్నూరుకాపుమహాసభ జరుగుతుందని పత్రికలలో ప్రకటించారు. దానికి వ్యతిరేకంగా గౌలిగూడ కాపుసంఘానికి ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీ కామిశెట్టి నారాయణస్వామిగారు బహిరంగలేఖను బయల్దేరదీశారు. అందులో ఆంధ్రజాతి ఉద్ధారకులైన మ. రా. శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారిపైన దాడి గోలకొండ పత్రికలో జరుగబోయే ము॥ కా॥ మహాసభ చెడకుండా కొనసాగించుకుంటె మున్నూరుసంఘం బాగుపడుతుందనే మంచివుద్దేశంతో మున్నూరు కాపుకులంవారందరికీ మిక్కిలి హెచ్చరిక కలిగిస్తూ కొన్నిముక్కలు శ్రీ హనుమంతరావుగారు వ్రాశారు. వాటిలో వుండే తప్పేవిటో తిరిగి ఒక్కసారి చదువరులు బాగా చూడండి.

నిజాము రాష్ట్రములోని ఆంధ్రులమగు మనము వృద్ధిమార్గమున చాలవెనుకబడి మనలోని యన్ని కులముల వారును ముందడుగు వేసి సమిష్టిజాతిని బలపరుపవలయునని ఇటీవలనే మన ఆదిహిందూ సోదరులు కందూరునందు సమావేశమై తమ మహాసభను జయప్రదంగా నిర్వహించిరి. సభ ఆదిహిందువులదేయైనను ఆంధ్రసోదరులు పలువురు ఇతరకులములవారును వీరిసభలో పాల్గొని సంతసించిరి. ఏల ఒకకులము వారియభివృద్ధియనగా ఆంధ్రజాతియొక్క ఏకభాగమభివృద్ధి కనుకనే మున్నూరుకాపు సోదరుల మహాసభ జయప్రదముగా జరుగవలయునని తదితరులగు ఆంధ్రులందరు ఎదురుచూచుచుండుటనిక్కము. అని వారు రాసింది, పై ముక్కలు మున్నూరుకాపులకే కాకుండ ఆంధ్రులమగు మనకందరికి ఎంత ప్రోత్సాహం కలిగిస్తున్నాయో గమనించాలి. ఆ ఉత్సాహ వాక్యాలు కా॥ నా॥ స్వామిగారికి మోసవాక్యాలుగా తోచాయి. చదివి వాటిఅర్థం తెలుసుకోలేకనా? అట్లైతే ఏ పెద్దలదగ్గరికైనాపోయి అర్థం చెప్పమంటే చెప్తారు. అట్లా వాటిఅర్థం తెలుసుకొని ఏమయినా మంచిచెడ్డలుంటే అవగాలిగాని చేతికివచ్చినట్లెల్లా వ్రాయుటం ఎంత అనర్థకం-

శ్రీయుత హనుమంతరావు వాక్యాలని కా॥ నా॥ స్వామిగారు కొటేషన్లలో పెట్టి యుదహరించారు- ఆ వాక్యాలు క్రింద చూడండి- "ఇటీవల జరిగిన ఆదిహిందూ మహాసభలో ఆదిహిందువులేకాక అన్యులగువారు చాలామంది కలసి పనిచేసిరనియు అట్లే యీ మున్నూరుకాపు మహాసభయందుగూడ జాత్యేతరులు సహితము తోడ్పడవచ్చుననియు" అను యీ వాక్యాలు హనుమంతరావుగారి వాక్యాలేనా? వీటిలో ఉండే అర్థం వారి వాక్యాలలో ఏమయినవుందా? పోలికైనా వుందా? ఎంత అన్యాయమో సాహసమో చూడండి- అట్లా హనుమంతరావుగారు రాసింది ఎందుకట. తాము తిరుపతిస్ట్లి వారును జరుగబోవు మున్నూరుకాపు మహాసభలో శ్రీయుత బొజ్జం నరసింహులుగారికి సహాయము గ పనిచేయు నుద్దేశంతో సందు కల్పించుచున్నారు- ఇవన్నీ ఆదిహిందూ సభనుతమ సభతో పోలుస్తు॥ అటెలనిగూడ వ్రాశారట- అంతటితో ఆగకుండా తమతో పాటు వీరినందరును ఆదిహిందూ ల్లతో కల్పోలవి వృద్ధేశములు తీర్మానాలలో ఇదికూడా వారితీర్మానంలోయివుండవచ్చునటలువని వీరంటూనికిపోతే పరిహాసింపబడ తారట- ఇట్లా అక్కసంగా శ్రీయుత హనుమంతరావు గారి వాక్యాలలో తప్పుడర్థంతీసి పుర్రెకుపోయినట్లల్లా రాసి, ఆంధ్రజాతి సమ్మేళనం అభివృద్ధులకై రాత్రులంబవగళ్లనక ఏకదీక్షతో, త్రికరణశుద్ధితో నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘ సెక్రటరిపదవి పొంది, ఎన్నో యేండ్లనుండి పనిచేస్తూ అజ్ఞానంలో వున్న నిజాం దేశం ఆంధ్రులను మేల్కొల్పి, అభివృద్ధికై ఎన్నో మార్గాలు ఆంధ్రులకు చెప్పుతూ, సభలు సమావేశాలు, సమితులు, సంఘాలు, విద్య, స్త్రీవిద్య మొదలైనవాటిరుచి ఆంధ్రులందరకు కలిగించి, ఎంతో అభివృద్ధికి ఆంధ్రజాతిని తెచ్చియింకా శక్త్యంతా ధారపోస్తువున్న శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుగారిని యిట్లా తిరస్కరించి నిందారోపణాలు చేయుడం మన ఆంధ్ర సోదరులందరికి మిక్కిలి పరితాపం కలిగిస్తుంది. శ్రీ హనుమంతరావుగారి ఆశయం కాస్త అయినా కా॥ నా॥ స్వామిగారికి తెలిసేయుంటే నిందగా రాస్తారా చదువరులు ఆలోచించండి

శ్రీయుత హనుమంతరావుగారు మన దేశంలో నేకాకుండా దక్షిణహిందూ దేశంలో ఆంధ్రపరగణాలన్నింటిలోనూ, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులను జాతులకు మాత్రం అన్నివిధాల బాగుచేసే వారిలో ఉత్తమోత్తములని వర్ణనమాత్రమేకాక, వారి సేవను పట్టి కీర్తి తెచ్చుకున్నవారని మన ఆంధ్రజాతికి తెలియదా జగమెరిగిన బాపనికి జంధెము కావలెనా? ఏన్నేండ్లకితమునుండో బొంబాయినుండి బయలుదేరుతూన్న తెలుగుసమాచార్ పత్రిక ఎన్నోయేండ్లక్రిందట హనుమంతరావుగారి విషయంతో వ్రాసిన వాక్యాలు చూడదగినవి:—

"ప్రతి తెగయు తనపని తానుచేసికొనిన చో మొత్తము మీద ఆంధ్రసంఘమంతయు ఒడిదుడుకులు లేకసమమైన అభివృద్ధి నిగాంచునని వారిదృఢవిశ్వాసము. కాబట్టి వారు రెడ్లు, ముత్తరాచు మున్నూరువారు, యాదవులు, నిమ్నజాతులు మొదలగు వివిధ తెగలవారివృద్ధియందు యొక్కవ ఆదరముగల్గి వారందరిసమస్యలను తమ సమస్యలనుగా చూచుకొనుచుందురు."

పై వాక్యాలు శ్రీవారి సమ్మకాన్ని అని కులములయొక్క సేవాపరత్వాన్ని చెప్పక చెప్పుతున్నాయా లేవా? అన్నేండ్లనాడు తెలుగుసమాచార్ వ్రాసినదానికి రుజూగా మొన్న గోలుకొండపత్రికలో శ్రీవారు రాసిన — "నిజాము రాష్ట్రములోని ఆంధ్రులమగు మనము వృద్ధిమార్గమున చాలవెనుకబడి, మనలోని అన్ని కులముల వారును ముందడుగు వేసి సమిష్టిజాతిని బలపరుపవలయును" అనే వాక్యం యెంత దాఖలా గావుంచో చదువరులు చూడండి. ఇంకేమి తెలుగుసమాచార్ రాసిందో చూడండి.

"ఈ సంఘములను తనికిచేయుటకును ఒకదానితో నొకటి అనుకూలముగానుండి పనిజేయునట్లు చూచుటకును ౧౯౨౨లో ఒక కేంద్రసంఘముకూడ యేర్పరచబడినది. ఆంధ్రులందరును వారే అంతముఖ్యమైనపనిచేయుటకు అందరికంటె యెక్కువ తగినవారని తలచి వారి నే నిజాంరాష్ట్రాంధ్రజన కేంద్రసంఘమునకు కార్యదర్శినిగా నెన్నుకొనినారు. వారాపని విశ్వాసముతోను గొప్ప త్యాగముతోను జయప్రదముగ నెరవేర్చుచున్నారు

వారిని అధ్యక్షునిగాని, ఉపన్యాసకునిగాని సహాయము కోరని యే సభయు, హైదరాబాదులో ఆంధ్రులచేగాని ఆంధ్రేతరులచేగాని జరుపబడి యుండలేదు- హైదరాబాదులో నలుగురు కలిసి యేర్పరచిన యే సంస్థగాని వారిసలహానుగాని నాయకత్వమునుగాని కోరకపోలేదు."

పై వాక్యాలు శ్రీ హనుమంతరావుగారు చేసే పనినితన్నదున్నట్టుగా యథార్థంగా తెల్పినవి కావా అని మొదలైన చెప్ప సాహసిస్తారా? అంతవరకు వారి సలహాలేక మన దేశంలో యేసంఘమైనా, పనిచేసి వృద్ధిలోకి వచ్చిందా? పిలువని పేరంటానికి శ్రీవారు పోతే పరిహాసింపబడతారట ఎంత ఆలోచనచేసి రాశారో ఆలోచించండి. ఇవ్వాళానివ్వాళ ఎన్నేండ్లనుండో శ్రీవారి చుట్టు మున్నూరుకాపు సోదరులందరు ఎన్నెన్నిసార్లో తిరిగి ఇండ్లకు వారి వారి సమాజాలకు తీసుకపోయి, సభలు చేసి, తమసంఘాన్ని మంచితోవకు తీసుకవచ్చే మార్గాలు చెప్పమని ప్రార్థించి, వారిసలహాలు తీసుకొని ఇంత వాక సకల కార్యాలు నడుపుకొని వారిని యెంతో గౌరవిస్తూ చివరకు కష్టాలన్ని గట్టెక్కి మహాసభ మూలకంగా సంఘం బాగుపడే రోజులు దగ్గర వచ్చేటప్పటికి శ్రీయుత కా. నా. స్వామి స్వబుద్ధో పరబుద్ధో తెలియదు పైవిధిగా శ్రీ మా. హ. రావుగారిపైన నీలాపవాదలు వేసి అనేక తప్పులు వ్రాతలు రాస్తే నష్టంయెవరిది తాటాకు తెప్పెట్లకు కుందేళ్లు బెదురునా? పేన్నిటకుయిండ్లు కాల్తాయా? శ్రీ హనుమంతరావుగారియొక్కయు వారి అనుభవుల యొక్క సహాయం ఆలోచనాలేందే మున్నూరుకాపు జాతి వారు పైకివస్తారా! మహాసభచేయుగలరా?

శ్రీవారు సందు కల్గించుకున్నారట సందిస్తే నే కల్గించుకొంటున్నారుగాని లేందే కల్గించుకుంటారా మెవరైనా? లేందికలిగించుకుంటే శ్రీవారికి వచ్చే స్వలాభము ఏమైనవుందా? ఆలోచనలేని వ్రాతలకు యింతవిమర్శ చేయుటయే నాదితప్పు

మున్నూరుకాపుసంఘం అన్ని జాతీ సంఘాలకంటె యీ రాష్ట్రంలో యెక్కువసంఖ్య గలది. అట్టిజాతి బాగుపడ్డదంటే రాష్ట్రంలో సుమారుచాలభాగము ఆంధ్రజాతి అభివృద్ధికి వచ్చిందన్నమాటే. దానిని పైకితీస్కరావడానికి ప్రయత్నాలు జరిగీజరిగీ ఇంతకాలానికి శ్రీయుత బొజ్జం నరసింలుగారు తమ పనులు, వ్యాపారం సంపాదన అంత వదలిపెట్టి స్వజాతిని ఉద్ధారణ చేయాలని పట్టుపట్టి మహాసభకు తారీఖులు వగయిరాలను యేర్పాటుచేసి కాత్రింబగళ్లు వాలంటీర్లతో కూడా తిరిగి పనిచేస్తూ ఎట్లైనా అందరికులసోదరులకు అయిక్యత్యం కలిగించి మంచిమార్గాన పెట్టవలెనని సకల యత్నములు చేస్తుంటె శ్రీ కామిశెట్టి నారాయణ స్వామిగారు వారిమీద ఏమేమో కల్పనా కథలు కల్పించి వారి సెక్రటరీషిప్‌కే పనికిరారని మళ్ళీ అంతరంగసభ చేయాలనీ, సెక్రటరీని ఏర్పాటుచేయాలని వ్రాస్తూ అంతటితో పోనీకుండా వారిపైన చాలా అపనిందలు వేసి చానా బదలాము చేశారు. ఎన్నేండ్లనుండో కులమువారు ఎన్నిసార్లో కలిసినప్పుడల్లా శ్రీయుత బొజ్జం నరసింలుగారే సెక్రటరీపనికి తగివున్నారని దస్కతులు చేసినకాగితాలు లెక్కలేనన్ని కార్యాలయములో వున్నాయి. అడిగే దిక్కు తెలుసుకునే దిక్కువుంటే అన్నిచూపిస్తాను అసిలేక యేదీలేక మహాసభను మొకటికే లేకుండా చేయాలనిబుద్ధితో స్వకులసేవా దురంధరుడు బుద్ధిశాలియైన శ్రీ బొజ్జం నరసింలుగారిని తూలనాడితే ఫలంయేమి? సంఘం బాగుపడుతుందేమో యని దుఃఖమా! శ్రీయుత బొజ్జ నరసింలుగారివద్ద వున్న ఫైలు చూస్తే కా. నా. స్వామిగారు నిస్సమాధానులకు దురు అని ధైర్యంగా చెప్తాను.

అందుచేత పిచ్చిపిచ్చి పోకిళ్ళను పోకుండా మన వున్న తప్పుకొని కులసోదరులందరూ కూడి తలో చెయ్యి వేసి మహాసభను తప్పక జరిగే యత్నంచేస్తే మీకు బాగు, ఆంధ్రులందరికి మరింత సంతోషం, ఇట్లా అని కా॥ నా॥ స్వామి మొదలైనవారిని పలుమార్లు వేడుకొనుచున్నాము.

ఇట్లు,

ఒక ఆంధ్రుడు.

గోలకొండపత్రిక
(శ్రీయువనామ సం॥ వైశాఖ బ॥ ౧౦॥
సోమవారము

నిజాం రాష్ట్ర

మున్నూరుకాపు మహాసభ

మున్నూరుకాపుజనులసమిష్టి యోగ, క్షేమములకు సంబంధించిన విషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటకై త్వరలో సమావేశము కానున్న నిజాంరాష్ట్ర మున్నూరుకాపుమహాసభయెడ కొందరు అకులస్థులమనుకొనువారే ద్వేషమును వెడల గ్రక్కుచున్నారని వినుటకు మాకు చాలవిచారము కలుగుచున్నది వారిచే చేయబడినవని మాదృష్టికి తేబడిన ఆక్షేపణలను విమర్శించిచూడగా, అవి అతి దుర్బలములుగనుండుటచే—ఈ దార కులాభిమానమునుమించిన స్వార్థము ప్రధానముగాగలవారిచే చేయబడినట్లు కన్పించుచున్నది

మొదలుపెట్టగానే మొదటిఆక్షేపణ మహాసభయొక్క పేరును గూర్చినది. ఇదివారతదే మున్నూరుకాపు మహాసభఅనుపేరుతో కాపు, తోటబలిజె, మున్నూరుకాపులను సమావేశపరచుటయనాక్షేపణచేయువారికినచ్చలేదు. ఒకకులములోనివారైనను యిన్ని సంఘములవారును యేకనామముతో వ్యవహరించునంతవరకు ఒక్క మున్నూరుకాపుమహాసభయనుపేరుతోనే తక్కినసంఘములవారిని ఒకచో సమావేశపరచ వీలులేదనియు, అన్నిసంఘములవారలకు సమ్మతమగునామమువనే మహాసభను సమావేశపరచుటయుక్తమనియు వీరనుచున్నారు. కాని అన్నికులములవారిఅనుమతిని సంపాదించుటయెట్లు?

పత్రికలలో ప్రకటించుటకుపూర్వమే రాష్ట్రముందలి అన్నిజిల్లాలలోని కులపెద్దలు, లేనిచో హైదరాబాదు సికిందరాబాదు పట్టణములలోని వివిధవాడలయందలి కులపెద్దలు నొకచో సమావేశమై మహాసభజరుపుటకు సంబంధించిన వివిధవిషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటచే అన్నిసంఘములవారలకు సమ్మతమైనమార్గము పరిష్కారమగునని కొందరుసూచించినారు. ఈపద్ధతి క్రొత్తదికాదు. ఇంతకుపూర్వమిట్టి అంతరంగికసభలనేకములుజరిగియున్నవి. ఇప్పటికి నాలుగైదు సంవత్సరములక్రింద తోటబలిజ సంఘముపేర రెండుసభలు సమావేశపరచబడియుండుటయు అందు నానాసంఘభేదములనుమాని ఒక్కసంఘముగా వ్యవహరించుటమంచిదని తీర్మానించుకొనబడియుండుటయు యీసందర్భమున జ్ఞప్తిచేయవచ్చును. ఈ తీర్మానానుసారము యాకత్పుర, నాగులింగంపల్లి, మలక్పేట, బాదర్ఘాటు, గౌలీపుర, రాంకోటి మొదలగుప్రాంతములలో అభిప్రాయములుగైకొనగా, అధికసంఖ్యాకులగు కులస్థులు మున్నూరుకాపు పేరునకు ఒప్పుకొన్నటుల యిదివరకేజరిగినదే. కాని మున్నూరు [illegible] యొప్పదనివారిఅసంతృప్తి మాత్రము [illegible]

టవలన కులసోదరుల అభివృద్ధిమార్గములనుగూర్చి ఆలోచించుటకై సమావేశపరచబడిన అనేకసభలు వ్యర్థములగుచుండుటచేతను యీసంప్రదింపుల కాలయాపనలతో ప్రయోజనములేదని, శ్రీయుత సురవరము ప్రతాపరెడ్డి పెద్దినరసయ్యగార్ల అధ్యక్షత్వమున జరిగినరెండుసభలలో శీఘ్రముగా మహాసభ సమావేశపరచుటకై తీర్మానింపబడెను. ఈ విషయమునయత్నముచేయుటకై శ్రీయుత బొజ్జ నరసింలుగారు కార్యదర్శిగాగల ఒకఉపసంఘము నియమించబడెను. అట్టిఉపసంఘమువారు నిర్ణయించినదే యీమున్నూరుఅనుపేరు. పైజెప్పిన సభలకన్నిటికిని హైదరాబాదు నగరవాసులేగాక సికిందరాబాదీయులుకూడ ఆహ్వానించబడి పాల్గొనియున్నారు. ఇట్లు వివిధప్రాంతములవారునుకలిసి సమావేశమై విశ్వాసముతో నియోగించిన ఉపసంఘముచేయుపనిని యేదోయొకవాడవారుమాత్రమే చేయుచున్నారనుటయు, అది తక్కినకులస్థులకుసమ్మతము కాదనుటయు, అందువలన మరలయిపుడు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు కులపెద్దలనుపిలిపించి అంతరంగికసభనొకదానిని సమావేశపరచవలసినదనుటయు బాధ్యతగలవారు చెప్పదగినదికాదు.

ఒకవేళ మరలయిపుడు అట్టిఅంతరంగికసభనొకదానిని సమావేశముచేసినను దానికిహాజరగునది కొందరుకులపెద్దలేకాబట్టి, కులస్థులలో తక్కినవారు ఆసమావేశమును మీలో మీరుమాత్రము చేసికొనినారుకాబట్టి, ఆసమావేశము వారితీర్మానప్రకారము చేయబడుమహాసభతో మాకేమియు జోక్యములేదు అనవచ్చును. అందువలన ఇకకులస్థుడగు ప్రతివానిని అంతరంగికసమావేశమునకు రప్పించి వారందరియభిప్రాయము గైకొనవలసియుండును. ఈప్రకారముజేసి మహాసభకు సర్వులనుండి అనుమతిపొందజూచుట గగనకుసుమమునకుయత్నించుట వంటిదేయగును. కాబట్టి ప్రప్రథమమున కొందరిపెద్దలసలహాలగైకొని ప్రవర్తించుట యుక్తమనిచెప్పిన సరియగునుగాని ఆప్రథమసలహాదశలన్నియు దాటిపోయినతర్వాత గూడ, మరలమరల విఘ్నేశ్వరపూజయనుట అసలు జరుగవలసినపని జరుగనీయకుండుటకు వక్కాలతేయగును.

కాబట్టి మున్నూరా, మున్నీరా, తోటబలిజయా—యిత్యాదినామసంశయములింకనుగలవారికి సంతృప్తి కలుగవలయునన్న వారుమహాసభలో పాల్గొనుట యొకటియే యిపుడుశ్రేష్ఠతమమైనమార్గము. మహాసభవారే దీనిని పరిష్కరింపవలసినవారలు. మహాసభ నాహ్వానించువారు యింతవరకు చేసినప్రకటనలవలనకూడ అట్టిసంశయపరిష్కారమునకు మహాసభలో అవకాశమొసగబడునని స్పష్టముచేయబడినది. మహాసభానిర్వాహకులు కులనామపరిష్కారవిషయమునయిప్పటికినినిష్పక్షపాతముగనున్నారనుటకు యీప్రకటనలకంటె యింకొకనిదర్శనమక్కరలేదు. అట్లుగాక ప్రస్తుతమహాసభాసమావేశకర్తలు తమకభిమతమైనకులపేరునుమాత్రము మహాసభలో నెగ్గించుకొనితక్కినవఅభిప్రాయములనుపూర్తిగా నిరసింతురనుభయముఆక్షేపణకర్తలకున్నచో వారును వారిపక్షస్థులును అధికసంఖ్యాకులుగ మహాసభలోపాల్గొనితమయభిప్రాయములనంతో [illegible] తమపేరునే నెగ్గించవచ్చును. [illegible]

మపేరు మున్నూరుఅనుటకంటె [illegible] వసుండుట మేలనితలచువారుకూడ సాదరముగా ఆహ్వానించబడుచున్నారు. కొన్నిసభలయందలి సభ్యులు [illegible] వారుకూడ తమఅభిప్రాయమేమంచిదా సభవారు అభిప్రాయములు మంచివా అనువిషయములనుసంపూర్ణముగా మహాసభలోచర్చించి పలువురుపెద్దలనిశ్చితాభిప్రాయమును తేల్చుటధర్మము ఆహ్వానసంఘమువారు నలుగురుపెద్దల నాహ్వానించువారేగాని కర్తవ్యనిర్ణేతలుగారనియు, కర్తవ్యనిర్ణయము మహాసభలో సమావేశమగు వారిచేతులలోనే గలదనియు తెలిసికొనినతర్వాత తీర్మానములవిషయమున ఆహ్వానసంఘమువారిపై తప్పువట్టవలసినపనిలేదు.

ఇంకొకయాక్షేపణ యీమహాసభలో జాతీయతకులజోక్యమునకిరాదనునది. వలదోయనుచుండ, ఒకరికులసమస్యలవిషయములో ఇంకొకకులస్థులుజోక్యముకల్పించుకొనుటకై రాజాలరని యేమాత్రమూ అయితేకులమునుబట్టిగాక మరియొక విధిహూపమైనసంబంధముచే ఆకులస్థులసభ సక్రమముగా జరుగుటకు యత్నించు హితార్థి తనప్రయత్నమును తానుచేయుచునేయుండును. తుదకు విరోధులుగూడ అతనిని ప్రశంసించుకాలమురాకమానదు. ఈవిషయమైనాకిట యెక్కువచర్చఅనవసరము.

ఈచెప్పిన ఆక్షేపణలేనియుగాక, తననుగొప్పచేసి కాళ్లమీదపడి ప్రతిమాలి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగనో, కార్యదర్శిగనో చేయలేదను ఈర్ష్యచే ప్రస్తుతమహాసభకు సంబంధించినయత్నములను తక్కువచేయజూచువారైనచో వారిహృదయాశయమెన్నటికిని నెరవేరకుండపోవుటయేగాక, వారు నలుగురుపెద్దలలో పరిహాసింపబడుదురు.

అసలు మన రాష్ట్రములో మహాసభలను సమావేశపరచుటకు ప్రభుత్వమువారి గస్తీయాటంకమేపెద్దది ఇట్టిసందర్భములో ప్రభుత్వమువారొసంగెడు అనుకూలముగనున్నప్పుడు, ఆఅవకాశము తెలివితో ఉపయోగించుకొని లాభము పొందకుండ, చిన్నచిన్న కుంటికుంటియాక్షేపణలతో విఘ్నములను కలిగించయత్నించుటచేత రాష్ట్రీయులు సభాస్వాతంత్ర్యాదిమూలహక్కులననుభవించదగరను అభిప్రాయము ప్రభుత్వమువారిలో యేర్పడి బహిరంగసభల గస్తీయొక్క కాఠిన్యమును మరింతవృద్ధిచేయగలరు.

ఇట్టిఫలితములకు కారకులుకాకుండ రాష్ట్రీయులహక్కులనుతమకులగౌరవమునుదక్కించుకొన్నభారము కాపు, తోటబలిజ మున్నూరు వివిధసంఘనాయకులపైగలదు

ఖాదీరంగువని

ప్రదర్శనము

మున్నూరుకాపు మహాసభ సందర్భమున ఖాదీరంగువనుల ప్రదర్శనమొకటి యేర్పాటుచేయ బడుచున్నది.

మున్నూరుకాపు కాన్ఫరెన్సు

హైదరాబాదు

మ. రా. శ్రీ గోలకొండ పత్రికాధిపతిగారికి.

ఆర్యా!

మున్నూరుకాపు కాన్ఫరెన్సు హైదరాబాదునందు జరుగునప్పుడు భువనగిరి మున్నూరుకాపుసంఘము వారు చిత్తుతీర్మానముల పట్టికను విషయనిర్ధారకసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు కార్యదర్శిగారికి పంపించగలరని ప్రార్థన.

౧. మున్నూరుకాపులు ప్రతిగ్రామమునందు తమకున్న ౫ ఆయిదుగురు పంచాయతిదార్లను తమజాతివారిని ఎన్నుకొని వారితీర్మానములకు బద్ధులగుట.

౨. కన్యలకు పదమూడుసంవత్సరముల లోపుపడకుండా పురుషులకు ఇరువదిసంవత్సరముల తదనంతరము వివాహముగుట [illegible].

౩. ఏకోక. గర్భాదానము కాకముందే స్త్రీ విధవరాలు అయినయెడల ద్వితీయవివాహము చేయుట యుచితము

౪. మధుమాంసముల నిషేధము ఇంకను అభ్యాసము [illegible] తెలియకుండ రహస్యముగా పనులు [illegible].

౫. స్త్రీలకు తల పురుషుల [illegible] వ్యభిచారదోష [illegible]?

౬. బాలబాలికలకు అయిదుసంవత్సరముల తర్వాత నిర్బంధవిద్య గరపబడునటుల [illegible] ఘన ప్రభుత్వముగారిని వేడుకొనుట.

౭. వ్యాయామశాల [illegible] సోదరులు సంఘముతో [illegible] అధికసంఖ్య ప్రతిచోట ఒకసారియైన సమావేశము సత్కారించుట నిర్ధారణచేసికొనుట.

౮. [illegible] వ్యవసాయ శాస్త్రము ఒక కర్తవ్యముగా చేర్పించి [illegible] ప్రభుత్వగారిని వేడుకొనుట.

౯. ప్రతిగ్రామమునందును పనిచేయుచుండుట కొరకు ఒక హైస్కూలు ఏర్పాటుచేయుటకై [illegible] వేడుకొనుట.

౧౦. ముఖ్యముగా కొందరిలో [illegible] కొందరు [illegible] ఇంకను [illegible] నిర్ధారణచేసికొనుట [illegible] విక్రయించుట

౧౧. సాధారణముగా ఈమధ్య స్త్రీలు [illegible] తాగుట [illegible] కారణము [illegible] నిషేధించుట

౧౨. మహాసభయందు నిరపరాధులు [illegible] ఏర్పాటుచేయుట.

శ్రీయువనామసంవత్సర వైశాఖశుద్ధ ౧౦ ఆదివారము } జే. వరసయ్య, మదరిస్ భువనగిరి

శుక్రవారము

ఉ. ౭ గం. నుండి ౮ వరకు		ఊరేగింపు
౮ నుండి ౯ వరకు		ఉపహారము
౯ నుండి ౧౦ వరకు		ఆరంభోత్సవము
౧౦ మొ		ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము
౧౦-౩౦		అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము
వరకు		విషయనిర్ధారకసభకు ఎన్నిక
సా ౨ నుండి ౪ వరకు		విషయనిర్ధారకసభ
౪ ,,	౫ ,,	ఉపహారము
౫ ,,	౮ ,,	కాన్ఫరెన్సు
౮ ,,	౯ ,,	భోజనము
౯ ,,	౧౦ ,,	విషయనిర్ధారణసభ

శనివారము

ఉ గం ౭ నుండి ౮ వరకు		ఉపహారము
౮ ,,	౧౧ ,,	కాన్ఫరెన్సు
౧౧ ,,	౧ ,,	భోజనము
సా ౧ ,,	౨ ,,	విషయనిర్ధారణసభ
౨ ,,	౫ ,,	కాన్ఫరెన్సు
౫ ,,	౫-౩౦ ,,	ఉపహారము
౫-౩౦ ,,	౭ ,,	ఫోటోలు

[illegible]

నల్లగొండజిల్లాలో చేరినతాలూకా భువనగిరి వాస్తవ్యులగు మున్నూరుకాపు సంఘము భువనగిరి కార్యదర్శులగు శ్రీయుత జే. వర్సయ్యగారివలన మున్నూరు కాన్ఫరెన్సుకు దయతో పంపినవిరాళముల రూపాయలు (౪౪) నలుబదినాలుగు. అందులో మూడురూపాయిల నాలుగణాలు చందాలు పోగుచేయుటకు మనియార్డర్ ఖర్చులుపోగ నలుబదిరూపాయల పండ్రెండు అణాలు ముట్టినవి. మున్నూరుకాపు సంఘము భువనగిరి సభ్యులకును, మరియు కార్యదర్శులకును మా కృతజ్ఞతా వందనములు.

౨౭గురు ప్రతినిధులు
౧౧గురు ప్రతినిధురాండ్రు
మొత్తం ౩౮గురు ప్రతినిధులు భువనగిరిలో చేరిరి.

ఇట్లు
బొజ్జం నరసింలు
కార్యదర్శి
ఆహ్వాన సంఘము
హైదరాబాదు దక్కన్

మున్నూరు కాపుమహాసభ — హైదరాబాదు

ఆరంభోత్సవము

యువ నామసంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧౪ శుక్రవారమునాడు (౨౫వ తీరు ౧౩౪౪ ఫ. — ౩౧వ మే ౧౯౩౫) ఉదయము ౯ గంటలకు సుప్రసిద్ధులగు రాజాబహద్దరు **వేంకట రామారెడ్డిగారు** ఓ.బి.ఇ. స్పెషలు ఆఫీసరు సర్ఫెఖాసుముబారక్ ఆరంభోత్సవమును జరిపెదరు.

అందరు సకాలములకు దయచేయ ప్రార్థితులు.

తుంగా సాంబయ్య }
ముక్కా రాజన్న } ఉపాధ్యక్షులు

ఎల్లం సత్యనారాయణ
కోశాధిపతి
ప్రధాన దళనాయకుడు

ఎస్. వేంకటస్వామి వకీలు
ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

బి. నరసింలు
కార్యదర్శి.

సందేశము

మున్నూరుకాపు కాన్ఫరెన్సుయొక్క ప్రయత్నములు మిగుల ఉత్సాహముతో చేయబడుచున్నవి. ఇది ప్రజాహితకార్యమగుటచే నేను ధన్యవాదము చేయకుండా యుండజాలను.

ఆంధ్రులలో ప్రతిశాఖవారును తమతమ అభివృద్ధి ప్రయత్నములు చేయుచున్నచో ఆంధ్రజనసంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యము పూర్తి కాగలదు. ఎందుకనగా ఆంధ్రుల సామాజిక ఉన్నతిగల్గి దుర్బలత పోవలయునని నుదియే ఆంధ్రసంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

ఈకాన్ఫరెన్సులో చాలముఖ్యమగు సాంఘికవిషయములు అనగా బాల్యవివాహములవలని చెడుగులు, విద్యాభివృద్ధి, ఐకమత్యము, అన్నిశాఖల కాపువర్ణమును ఒకటిగాచేయుట మొదలగు సాంఘికవిషయములను చాలా విశాలదృష్టితో తీర్మానములంగీకరించెదరుగాకయని ఆశించుచున్నాను. ఈమహాసభ శాంతముగను, సక్రమముగను నెరవేరుగాకయని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు
మిట్టా లక్ష్మీనరసయ్య హైకోర్టువకీలు
నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘ సభ్యుడు

కృతజ్ఞత

రాబోవు మున్నూరుకాపుకాన్ఫరెన్సునకు శ్రీయుతులు మాదాసు కిష్టయ్యగారు ఆకులవర్తకులలో వీరు ప్రముఖులు. ఆకులవర్తకులను ప్రతినిధులుగాచేర్చుకొనుటయేగాక చాలవరకు సహాయముచేయుటకు వాగ్దానముచేసి యున్నారు. ఇట్లాగే యాకత్పురమునందు శ్రీయుత మడ్డెల నారాయణస్వామి పుట్నాల లక్ష్మయ్యగార్లను గూడ ప్రతినిధులుగా జేర్చుచున్నారు. సికింద్రాబాదునందు కంచర్ల నారాయణస్వామిగార్లు న్రర వెంకయ్యగార్లు గొల్లపల్లి మంకయ్యగార్లు యిదివరకు యాభైమంది ప్రతినిధులుగా చేర్చినందుకు వైద్యమహాశయులకు ఆహ్వానసంఘముతరఫునుండి కృతజ్ఞతావందనము లర్పించుచున్నాము.

సికింద్రాబాదు కాపుసంఘమున్నుండి కొందరు సభ్యులు కాన్ఫరెన్సునకు [illegible] వాగ్దానముచేసిరి, అట్లాగే గోలిగూడ కాపుసంఘము [illegible]

నిజాంరాష్ట్ర

మున్నూరుకాపు కాన్ఫరెన్సు

కార్యక్రమము

కార్యక్రమవివరములు క్రిందివిధముగనం మనవి తెలియవచ్చుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు ఉపన్యాసములును ఆంధ్రభాషలోనే జరుపబడునని మాకిగా తెలియుచున్నది. హైదరాబాదు [illegible]

మున్నూరుకాపు మహాసభ

హైదరాబాదు

నా స్వప్నము

వి. య్య. ఆర్‌గారు

అది యువనామసంవత్సర వైశాఖమాసము బహుళపక్షము, శుక్రవారము చతుర్దశి ఉదయము ఆరుగంటలు హైదరాబాదు కాచీగూడెం స్టేషను జనులతో కలకలలాడుచున్నది. నాందేడు నుండి రైలుబండి వచ్చుసమయము. హైదరాబాదులోని కొందరు నవయువకులు స్వచ్ఛంద సేవకులవలె లాఠీలను ధరించి అటునిటు అత్యుత్సాహముతో తిరుగులాడుచున్నారు, బ్యాండువారు రైలురాకకై యెదురుచూచుచున్నారు. మున్నూరుకాపునాయకులు పలువురు స్టేషనులో గానవచ్చుచున్నారు. వాలంటీయర్లు డ్రెస్సు, వారిచేతులపై పెద్దయక్షరములతో ముద్రితమైన పట్టుగుడ్డలు వారు మహాసభపక్షమున స్టేషనులో నెవరినో యెదుర్కొనుటకువచ్చినట్లు గానంబడుచున్నది. వారిసంఖ్య సుమారు ౧౦౦ వరకు గలదు. వెలుపట మోటారుకారులు కొన్ని మోటారు నిలువబడియున్నవి లారీలుగూడగలవు. ఇటునటు నీకోలాహలమును జూచుచుండగనే రైలు ఈలబెట్టుచు స్టేషనులో జేరెను. మున్నూరుకాపు మహాసభకు జై. డాక్టరు తుల్జానకసుందరంగారికి జై. అను కేకలు వినబడెను. శాంతస్వభావమును సూచించుచు ముఖముగల నొక మధ్యవయస్కులగు పురుషులు బండిలోనుండగనే కరతాళధ్వనులమధ్య పుష్పమాలాలంకృతులుగా జేయబడిరి. కుశలప్రశ్నానంతరము. జనసమూహము [illegible] తొలగించుచు వాలంటీయర్లు మార్గమేర్పరచగా ప్లాటుఫారము వెలుపలికి వచ్చిరి. బయట శృంగారముగా పుష్పమాలలతో నలంకరింపబడిన క్రొత్త మోటారుకారు [illegible] వారుకూర్చొనిరి. వారివెంబడి కొంచెము ముకుటము తేజోవంతమైన ముఖవర్చస్సుగలిగి అంతపొట్టిగాగాక అంతపొడవుగాగాక ధవళవస్త్రవేష్టితుడైన ఆ పెద్దమనిషి యెవరు? నా కేయాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు గాబోలు. మంచి ధైర్యవంతుడనియు అత్యంతోత్సాహము గలవాడనియు మహాసభకుగలిగిన ఆటంకములనేగాక తనపైగురిపించిన ఆక్షేపణ పరంపరలను సాత్వికబుద్ధితో నెదుర్కొని కార్యసాధనోపాయమే ఆవశ్యముగాగల ధీమంతుడనియు యువకులు చెప్పుకొనుచుండిరి వారిచెంబడి మహాసభకొరకు ప్రచారముగావించి ప్రతిపక్షుల దుష్ప్రచారమును సాగనీయక ధైర్యముతో పనిచేసిన యువకులలో ప్రముఖులగువారిని గొందరిని నాకుజూపించిరి. వీరిలో ఒకబక్కపలుచని మనిషి. పొట్టిగాని వామనమూర్తిగారు. ఎక్కడివాని అచ్చటనియమించి ముందుకుసాగండి అని హెచ్చరించుచుండెను ఈయనడే ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి. యనియు చాణుక్యునివంటి ప్రజ్ఞగలవాడనియు, సామదానభేద దండోపాయములందు ప్రవీణుడనియు కేవలమువల్లు నిద్రాహారములులేక పనిచేసియుండుటచేత [illegible] అలసిపోయి నట్లు ముఖము వలన దెలుపబడుచున్నదనియు జనులనుచ్చరించుకొనుచుండగా తెలిసినది. అధ్యక్షులకును అతిథులకును బ్యాండువాయిద్యములతో స్వాగతమొసగి ఊరేగింపుసాగించిరి. ముందు ధవళాశ్వములపై ముగ్గురు అశ్వికులు వారివెనుక సైకిలువాలంటీయర్లు ౨౫ మంది. కాలినడక వాలంటీయర్లు సుమారు ౭౫ మంది ముందువెనుక సాగిపోవుచుండగా ప్రక్కలదళనాయకులు వారిని హెచ్చరించుచుండిరి. అధ్యక్షుల మోటారు మధ్యనసాగిపోవుచుండెను. బ్యాండువారు మనోహరమైన స్వాగతమొసగుచుండిరి. వాలంటీయర్లు రఘుపతిరాఘవరాజారాంఅనుభక్తిరసప్రధానమైన గీతమును మధ్యమధ్యన పాడుచుండిరి. కాచిగూడెము ఈసామియాబజారు పెద్దచావిడి మీదినుండి తుల్జాభవనము చేరువరకు ఈఊరేగింపు ఉత్సవము ఈజనసమూహము ఉదయము ౮ గంటలయ్యెను.

ఈతుల్జాభవనము మిక్కిలి విశాలమైనది. హైదరాబాదులో నెచ్చటను ఇట్టిసౌకర్యములు గలప్రదేశములేదు. తుల్జాసింగు తెల్జాబాయి దీనికి కారకులుగనుక దీనికాపేరీయబడినది సభాభవనము మిక్కిలిశృంగారముగా నలంకరింపబడినది పచ్చని తోరణములతోను, పతాకములతోను సుస్వాగతమను పెద్దఅక్షరములతోను తుల్జాభవనము తత్పరిసరప్రాంతము మనోహరముగా దృశ్యమును ప్రదర్శించుచుండెను. జనులాప్రాంతమున అత్యధికసంఖ్యలు గానవచ్చుచుండిరి. యినుకపోసిన కిందరాలనట్లుండెను. తలపాగాలవారు, సామి టోపీలవారు, జరీ ఉత్తరీయములవారు, పట్టంచుధోవతులవారు, పలురంగులవారు, పలు తెరంగులవారు గానవచ్చిరి. ఈసమూహమంతయు మున్నూరుకాపువారిదే! అధ్యక్షపీఠము, ఉపన్యాసవేదిక, రిపోర్టర్లకు ప్రత్యేకస్థానము, ప్రతినిధులకు [illegible] చాటులోనుండు స్థలము నిర్ణయింపబడెను. ప్రసిద్ధమైన ఆర్యోద్యకులు మహానాయకుల దివ్యపటములు, [illegible] ప్రభువుగారిప్రతిమ మిక్కిలిఓపికతో అందముగ అలంకరింపబడియుండెను. ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకును విడుదలు అమర్చబడియుండెను. ఇంతలో గంట వినబడెను,

ఆరంభోత్సవము జరుగునని ఇదిసూచించుచున్నట్లు ఒకయువకునివలన దెలిసికొని సభాస్థలమునకుచేరుకొంటిని ఉద్యోగస్థులు [illegible] ఆసీనులైయుండిరి. హైదరాబాదులో ప్రముఖులు [illegible] రాజాబహద్దరు, [illegible] నగునొక మహాశయుడు ప్రారంభోత్సవము జరుపుటకై కరతాళధ్వనులు మిన్నుముట్టుచుండ నిలువబడెను ఆహ్వానసంఘము పక్షమున ఉపాధ్యక్షులగువారు పుష్పమాలను సమర్పించిరి. ఆరంభోపన్యాసము ప్రతులు ఉర్దూలోను, తెనుగులోను పంచిపెట్టబడెను. రాజాబహద్దురుకు జయజయధ్వానములతో నాకార్యము ముగిసెను. కార్యక్రమపత్రిక ప్రకారము ముందేమిజరుగునాయని చూచుచుండగ నొకనల్లి బలముగా కుట్టుటచే నాబాధకుమేల్కొంటిని. చూచుసరికి పడకపైననున్నట్లు తెలిసికొని కాన్ఫరెన్సు జరిగిపోయినదాయని భ్రమపడితిని. వెంటనే నోటీసు కాగితము జూడగా తేదీకి ఇంకా వ్యవధియని చూచుకొనియుండుట్లు జరుగుటస్వప్నమందుగాక నిజముగాచూచి ఆనందించుట కవకాశమున్నదని తెలిసికొని మహాసభనకు కాన్ఫరెన్సు నాటికిపోవుటకు కృతనిశ్చయుడనైతిని.

మున్నూరు కాపుకాన్ఫరెన్సు-హైదరాబాదు

వాలంటీయర్ల సమావేశము

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీయుత తుంగా రామన్నగారి గృహమున గతసోమవారము, శుక్రవారము సాయంకాలము ఆరుగంటలకు వాలంటీయర్లసమావేశములు జరిగినవి సికింద్రాబాదునుండికూడ నవయువకులు మొదటి సమావేశమునందు పాల్గొని వాలంటీయర్లదళము నేర్పరచి పనిచేయుటకంగీకరించిరి. శ్రీయుతులు పొన్నాలరాజయ్య, కందుర్ల నారాయణస్వామి గార్లు తమమిత్రబృందముతో విచ్చేసి సమావేశమందు పాల్గొనిరి. సికింద్రాబాదులోని కాపుసంఘాధ్యక్షులును, గొల్లఖిడ్కీలోని మున్నూరుసంఘాధ్యక్షులకును గౌలిగూడెములోని నవయువకకాపుమండలి అధ్యక్షులకును ప్రత్యేకఆహ్వానములంపబడెను. ఆహ్వానసంఘముయొక్క అధికారవర్గమునకు తమప్రతినిధులనంపుటకు వారుకోరబడిరి. ఈదిగువసూచింపబడినప్రకారము వాలంటీయర్లు దళనాయకుల నియామకముతో నిశ్చయింపబడిరి:-

౧ ఈసామియాబజారు, కాచిగూడెము
౨౫ వాలంటీయరులు మ. రా. జగమోహన్,
దళనాయకుడు ౨ అసిఫ్‌నగరము ౯ ,,
నరసింహులుగారు ౩ లాల్‌దర్వాజ ౧౧ ,,
ఆదిముకుందయ్యగారు ౪ గొల్లఖిడ్కి ౧౧ ,,
వి. ఆర్. బాబయ్యగారు ౫ సికింద్రాబాదు
౯ ,, కంచెర్ల నారాయణస్వామిగారు ౬ ,,
కవ్వపేట ౧౧ ,, కొమ్మురంగయ్యగారు ౭ ,,
పత్తర్‌ఘాట్ ౩ ,, బండారు నారాయణగారు ౮ ,,
అలిజాకోట్ల ౨ ,, లేముల శ్రీనివాసరావుగారు
౯ ,, ఆలియాబాదు ౩ ,, ఎక్కలరాఘవులుగారు
౧౦ ,, చాదర్‌ఘాటు ౧౩ ,, పర్వతాల విఠల్‌రావు గారు

కొంతసేపు ౧౦ బస్తీలనుండి ౧౦౦ వాలంటీయర్లు చేరిరి వారికిబ్యాడ్జిలీయబడెను. ప్రతినిధులను చేర్చుటయేగాక కాన్ఫరెన్సుకుసంబంధించిన పనులవివరములు వారికి తెలుపబడెను. డ్రెస్సుస్వయముగా తయారుచేసికొనుటకు వారంగీకరించిరి. శ్రీయుతులు పద్మాయి పెంటయ్య, ఆది ముకుందయ్య, పురంసెట్టి నారాయణరావు గార్లు ఆఫీసర్లుగానుండుటకు సమ్మతించిరి.

౧ భోజనకమిటీ నియామకము ఈవిధముగ జరిగినది.

౧ మ. రా. తుంగా బాలకిష్టయ్యగారు
౨ ,, వి(రం సీతారామ్‌గారు
౩ ,, ఆకుల పెంటయ్యగారు
౪ ,, పర్వతాల ధర్మయ్యగారు
౫ ,, భద్రి నరసింలుగారు

౨ సభావేదిక అలంకారములు కమిటీ సభ్యులు

౧ మ: రా. తుంగా సాంబయ్యగారు
౨ ,, నర్రా వెంకయ్యగారు

రాబోవు బుధవారమునాటినుండి ఆహ్వానసంఘకార్యాలయము వాలంటీర్ల శిబిరము తుల్జాభవనమునకు మార్చవలెనని నిశ్చయింపబడినది. వాలంటియర్లకందరకు ఉపహారము పానీయములు శ్రీయుతతుంగా సాంబయ్యగారొసగిరి. వారికి కృతజ్ఞతా సూచనానంతరము అందరు గృహోన్ముఖులైరి.

షిరోలీరాజు క్రొత్త వర్తనము!

"షిరోలీ రాజు యుద్ధము చేసెను, యువరాణియొండసు లో చిన ముగ్గురు బాలికలు, అంధకస్త్రీలు ధర్మి. గజారి, శేసరి ఒక బంగాళాకోడి యూశి బయటబడి పోలీసుతాణాకు వెళ్లి మొరపెట్టుకొన్నారు.

షిరోలీ సంస్థానాధీశునకు బొంబాయి రెడ్డికోడ్డులో స్త్రీలాని బానిసత్వ సేవేసుగల ఒక పెద్దభవాలు వుండి అవమానముండిరేయే పైన పేర్కొన్న ముగ్గురు యువతులును తప్పించుకొని బయటబడ్డారు.

ఈ బాలికలు బంగాళా గవాక్షములగుండా నుమిక వెచ్చని ప్రాతఃకాల మొత్తుగోడలు సూర్యోదయమునకు ముందు దొల్లుకొనబడ్డారు.

ఈ యువతులు బొంబాయిక్రొత్త. అబూపర్వత, సాంతములలోవున్న మూడు దేశి దేశ గ్రామాలకు చెందిన వారి బాలికలు మొదట యువరాజులచే షిరోలీ మహారాజు యొక్క కోటలో బందీలుగా వుంచబడినట్లు తరవాత పరిపాలకుల క్రిందట బొంబాయికి మహారాజే తీసికొనివచ్చి చెప్పరాని అవస్థలు పెడుతూవచ్చినట్లు ఆయువతులు పోలీసు తాణాలో చెప్పారు. ధర్మి తలిదండ్రులు షిరోలీసంస్థానములో బందీకొనాలో ప్రస్తుతాయున్నారు. మిగత యువతుల యొక్క తలిదండ్రులు అనుభవించిన అవస్థలనుగురించి చెప్పారు. తామంతా మహారాజా యొక్క సైనికులచే కలిసి కొనిపోబడినవారమని చెప్పారు.

పోలీసు తాణావారు ఆయువతుల వాఙ్మూలములను వ్రాసికొని బొంబాయిలోని మహిళా రక్షణ మందిరానికి పంపించారు.

తనవెంట పోలీసుల సహాయముచే రక్షింపబడి రక్షణ మందిరములో వుండనివిని ధర్మి యొక్క సోదరుడు తనవెంట తిరిగి తనకు ఒప్పచెప్పవలసినదని బొంబాయి హైకోర్టులో దావా వేస్తున్నాడు.

ఆదేశోజన ఆ మొత్రి బందిఖానాలుండి విముక్తుడు కావింపబడ్డాడు. ఆమె తనకూర్తిని తనకు ఒప్పచెప్ప వలెనని కోరాడు, ఇప్పుడే షిరోలీనుండి విడుదలైన తన తండ్రి మహారాజు చేతిలో వున్నాడని ఆ కారణమున తిరిగి వెళ్లినా అతనికి యెంతమాత్రమును ఒప్పచెప్పరాదని సోదరుడు అడ్డు చెప్పాడు. ఈ కేసులో ఏంతవింతలు బయటపడుతున్నవి. ఈవివరములన్ని నిజమైతే "జన్మభూమి"లో ప్రకటింపబడినవి.

(ప్రజాబంధు)

గోలకొండ గ్రంథాలయము

భాషామణి

శ్రీయుత చెలుకపాటి వేంకట రామయ్యగారి సంపాదకత్వమున వెలువడుచున్న మాసపత్రికయిది. మున్నెన్నడు ప్రకటింపబడని విభాగములు ప్రకటింపబడుచుండుట కనబడుచున్నది. ఈమాసపత్రిక యొక్క మొదటి సంపుటము పరిశీలించగా ప్రకటించబడిన ఆసమాప్తమైన పద్యకావ్యము పూర్తిగా ప్రకటించబడుట హేయ్యకరము. వ్యాకరణ దర్పణము ద్వారా యశ్యస్మరింపబడిన చింతావారి శ్రీపదములను, శ్రీవిలీనసూర్యలక్ష్మీ రచించిన "తాపసము" అను నాటకభాగమును సంపాదకుని "తెలుగుసంపద" అను పద్యములును, "ఆనాలోకనము" అను వ్యాసము చదువరులకు ఆనందప్రదములై యొప్పుచున్నవి. "సాహిత్య దీపిక, అనువిమర్శ" "జ్యోతిశ్శాస్త్రము" అనునవి వెలువడుచున్నవి. ఈ పత్రిక చెలుకపాటి వేంకట రామయ్య సంపాదకుడు, భాషామణి, రాజమండ్రి, చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఇస్లాం తెన్ను పత్రిక

శ్రీయుత వంగూరి రామచంద్రరావుగారి సంపాదకత్వమున ప్రకటింపబడు "ఇస్లాం తెన్ను పత్రిక" ఆంధ్రుల యుస్లాం లోకమునకు యత్యుపయుక్తములు సూచనలుగ నిచ్చి, తెలుగులో ఇస్లాం తెన్ను మహోన్నత ప్రచారము చేయుటకు పనిచేయు మహనీయులకు తీర్చి, దిద్దు చారిత్రక యుక్తి యొక్క ప్రయోజనకరమని నిస్సంశయము. ముస్లిం దేశాలకు, ధీమాచేయుచలదుకొను ప్రజలకూడ వివిధ కంటెక్కువివరములకుండి వ్యాఖ్యలు చేయు నిర్ణయించుకొని తొందరపడు గొప్పకవి పేరు చేసిందాను. మనదేశముకు స్వాతంత్ర్యము పరిశీలనకు సంబంధించిన పత్రికసంకల్పము చేర్చవలయునన్న విధివ్యవస్థలను అనాయాసము నెట్టువున్న విధంగా ధీమాంతరములు గడించినాయి ఆ సముదాయమ కూడ యూపత్రిక చర్చించవలసియుండును. మొత్తముమీద మాకుచేరిన మొదటి సంపుటము మొదటిసంచికనుబట్టి యీపత్రిక తెలుగుమాసపత్రిక పంచిణి ప్రయోజనకరమన్నట్లు నిస్సంశయము. పత్రిక మే నెలను, యిస్లాం తెన్ను పత్రికా కార్యాలయము, ౨౩౧, పైకోర్టుపల్లెరోడ్డు, రాయపేట పి. ఓ. మద్రాసు, ను నుండి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

హైదరాబాదు ఫార్మసీ

ఇది "హైదరాబాదు ఫార్మసీ" అనువారిచే ప్రకటింపబడు మూడు పత్రికల సంచికలలో ఒకటి. తెలుగు, ఇంగ్లీషు, ఉర్దూ భాషలలో భాగములుగలవు. ఒక్కొక్క పత్రికయందు భాషలలో ప్రకటింపబడుచుండును. రాయల్ పైజులో యుండదగిన చక్కని అచ్చుతీర్పు.

ఈ వ్యాసములు వైద్యులకు యత్యంతోపయోగకరము. మన్యంలోయిప్పటికంటెను యొక్కువ ఉపయోగకరములగువిషయములుగల వ్యాసములు యీపత్రికలో వచ్చుచుండగలవని సూచనగా మాకిప్పుడు చేరిన సంపుటము ౫, సంచిక ౩ లో తెలియపరచబడెను. ఈ సంచికలోని "మధుమేహా వ్యాధిపరిహారము" "వేసవిలో చేయదగిన కూరగాయలు" ప్రయోజనకరములగువిశేషాలు నేవ్యాఖ్యను వ్రాసినయుతప్పక చదువదగినవి.

వ్యవసాయకార్యకర్తలకు నిజాముద్దీన్ హైదరాబాదు హైదరాబాదుఫార్మసీగా యుపయోగపడుతున్న దృష్టి యొక్క ప్రయోజనము ఇతరవిధములకంటే మరింత మేలుచేయునది. వ్యవసాయకార్యాలయము జిల్లాలలోవ్యవసాయ సంబంధముగల యవసరములకు తగిన మందులను మందిరప్పుడు యుస్తెంచుటకొరకు హైదరాబాదుఫార్మసీ వ్యవసాయకార్యాలయాలకు సాధనము కల్పించబడినది. నిజాముద్దీన్ హైదరాబాదు యూపత్రికకు వ్యాసములందించుటకై వ్యవసాయకార్యాలయోద్యోగులను చేర్చిన సూచనవాదించబడియుండెను.

యూపత్రిక యొక్క తెలుగు భాగమును విడిగా తక్కువధరతో ప్రకటించుటకు సాధ్యమైనచో, మరి యూపత్రిక తెలుగుప్రజలలో యొక్కువ వ్యాపించుటకు యవకాశములుండగలవు.

యూపత్రిక హైదరాబాదుఫార్మసీ యుపయోగమునకు పక్షమొకసారి ప్రకటించబడును. సంవత్సరచందా రూ. ౩ లు. కావలసినవారు "మేనేజరు, హైదరాబాదు ఫార్మసీ యుపయోగము, మెహదీ సారీసు మినారెట్, పత్రికాధిపతి హైదరాబాదు (దక్కను)" అను యడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శ్రీ యువరాజుగారి ప్రయాణము

[illegible] తెలియుచున్నది. [illegible] ప్రైవేటు [illegible] వెళ్లినారు. [illegible]

ఉపన్యాసములు చేయునని తెల్పుట

[illegible]

ఇంగ్లీషు టప్పాఖాన ప్రవ్యవహారణము

[illegible]

ప్లేగు ఉపన్యాసములు

[illegible]

హజ్జునుండి తిరిగివచ్చుట

[illegible] నగరమునుండి [illegible] బొంబాయిలో దిగినారు.

మున్నూరుకాపు మహాసభ వాలంటీర్ల సమావేశము

ఆదివారము సాయంకాలము [illegible] ఆంధ్రకేంద్రసంఘము [illegible] వరము [illegible] ప్రతాపరెడ్డిగారు దయచేసిరి [illegible] స్వచ్ఛంద సేవాధళ్లమునకు [illegible] ఏర్పాటు చేయనైనది. [illegible] సమావేశము ముగిసెను

సనికుల కొన్ఫరెన్సు

[illegible]

స్కూలు ఫైనలు ఫలితములో ఆంధ్రపోడ యగ్రస్థాతి

[illegible]

శ్రీనగరము [illegible]

[illegible]

ఆం [illegible] పేట [illegible]

[illegible]

సూబేదారుల కాన్ఫరెన్సు

[illegible] జిల్లాలనుండి సూబేదారులు వచ్చియుండిరి.

అపాయము

[illegible] వైద్యశాలకు [illegible]

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

(దారవు లక్ష్మీనరసయ్య ఉన్నా గంజి)

—:o:—

[illegible]

			పల్లా	రూ. అ. పై.
గోధుమలు తెల్లవి మొ॥			,,	1[illegible]-0-0
		సరకు	,,	12-[illegible]-0
[illegible]		మొ॥	,,	[illegible]8-0-0
		సరకు	,,	15-4-0
,, [illegible]		మొ॥	,,	15-8-0
		సరకు	,,	16-0-0
,, డిటో		[illegible] మొ॥	,,	18-0-0
,, [illegible]			,,	15-12-0
,, [illegible]			,,	14-12-0
,, [illegible]			,	[illegible]4-12-0
కందులు		పెద్దవి	,,	[illegible]0-0-0
కందిపప్పు		పెద్దవి	,,	14-4-0
పచ్చపెసలు			,,	12-0-0
పెసరపప్పు			,,	18-8-0
నల్లపెసలు			,,	[illegible]-4-0
మినుములు			,,	9-[illegible]
మినపపప్పు			,,	15-0-0
[illegible]			,,	6-18-0
జొన్నలు			,,	[illegible]
[illegible]			,,	14 [illegible]
[illegible]			,,	1[illegible]-0
[illegible]			,,	1[illegible]-0
[illegible]			,,	1[illegible]
[illegible]			,,	[illegible]
[illegible]			,,	[illegible]
[illegible]			,,	[illegible]
[illegible]			,,	[illegible]
[illegible]		మొ॥	,,	[illegible]
[illegible]			,,	19 [illegible]
[illegible]			,,	21-0-0
[illegible]			,,	13-1-0
[illegible]		[illegible]	,,	[illegible]
[illegible] చిన్నవి			,	1[illegible]-1-0
[illegible]			,,	[illegible]
[illegible]		మొదటి	,,	[illegible]-0-0
		సరకు		36-0-0
[illegible]		మొ॥	,,	1[illegible]-0
[illegible]		సరకు		1[illegible]-0-0
[illegible]	[illegible]	సరకు		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]		1 [illegible]
[illegible]	[illegible]			[illegible]
[illegible]	[illegible]			[illegible]
[illegible]	[illegible]			2-[illegible]
[illegible]		[illegible]		[illegible]

గ్రంథాలయ సర్వస్వము

వేద ధర్మము

గోపాల కృష్ణ జయంతి

హోమాదులవల్లయాయున ఉపనయనము చేయించుకొని వివాహము చేసుకొనవలయును.

ఇంతియేకాక స్త్రీలువివాహామునకే యావజ్జన్మము వైదిక (బ్రహ్మచారిణులుగానున్నను తప్పేమియులేదు అనియు వారికి ఉపనయనవేదాధ్యయనములచేతను మత్తములోక ప్రాప్తి కలుగుచుండునని హారీతుడుచెప్పుచున్నాడు. ఇదిసమ్మతముగానే యున్నది.

"ద్వివిధాః స్త్రియః బ్రహ్మవాదిన్యః సద్యోవధ్వశ్చ తత్ర బ్రహ్మవాదినీనాముపనయనమగ్నీంధనం వేదాధ్యయనం స్వగృహే భిక్షాచర్యా చ" ... మత్తములోక సంభవాత్.

యమస్మృతియందును పూర్వయుగమున బాలికలకు వేదాధ్యయనము గాయత్రిమంత్రోచ్చారణము యుండునట్లు చేయబడెను ... తండ్రిగాని అన్నగాని సోదరుడుగాని బాలికకు ... బాలికను బోధింపవలయునని యు. ఇతరులు ... కన్యకకు ... స్వగృహమందు చేయుచుండిరని యు ... సంగతులు వ్రాయబడియున్నవి. ఇట్టివి కన్యలు బ్రహ్మచర్య ... వేదధర్మముననుసరించి ... అవలంబించిరి.

"పురాకల్పే తు నారీణాం మౌంజీబంధనమిష్యతే అధ్యాపనం చ వేదానాం సావిత్రీవచనం తథా పితా పితృవ్యో భ్రాతా వా నైనామధ్యాపయేత్పరః స్వగృహే చైవ కన్యాయా భైక్షచర్యా విధీయతే వర్జయేదజినం చీరం జటాధారణమేవ చ."

యమస్మృతి)

గార్గ్యాదివల్లూకనితో వేదాంతవిషయములు చర్చించి నట్లు బృహదారణ్యకశ్రుతియందు స్పష్టముగనున్నది. యాజ్ఞవల్క్యుడు మైత్రేయికి వేదాంతము నుపదేశము చేసెను.

ఋగ్వేదమునుబట్టిచూడగా ఈ క్రింది స్త్రీలు వేదద్రష్టలైనట్లు తెలియును:

౧. అత్రిపుత్రికయగు విశ్వావర యను స్త్రీ ... "సమిద్ధో అగ్నిర్దివి శోచిరశ్రేత్" ... ఋషికయయ్యెను. (చతుర్థాష్టక ప్రథమాధ్యాయము)

౨. అత్రేయియగు అపాలయను స్త్రీ ... ఇంద్రదేవతయనుగ్రహమువలన ... స్వీకరించగా ఆదేవతను ... ఋక్కులలో ప్రార్థించినది. ఆ ఋక్కులకు ఆమె ఋషిక యయ్యెను. (౫-౧-౩. ౪)

౩. రాజర్షి యగు ... ఘోష ... ఋషికయయ్యెను ... ప్రార్థించి ... ౧౦. ౪౦-౧౪, ౧-౧౩౯

౪. ... ఋక్కులతో ప్రార్థించినది: (౧-౧౬౭-౧-౧౨)

౫. ... కొన్ని ఋక్కులకు ఋషికయైనది. (౧౦వ మండలము)

౬. ... దంపతులు ఋక్కులలో సంభాషించిరి (౧-౧౭౯)

౭. ... వివాహమైనవారు యుద్ధసైనికులు ... స్త్రీలు ... ఋక్కులతో ... ప్రార్థించెను.

(౧-౧౧౭)

... స్త్రీ. ఇంద్ర ప్రార్థనకు ఋక్కులను జేసెను. (౧౦-౧౪౫)

... ఇంద్ర ప్రార్థనము చేసినట్లు గ్రంథము ... లో చెప్పబడుచున్నది.

కమలా నెహ్రూగారు

మార్గాయాసము

౧౪ మే నాడు బొంబాయిలో నిన్న ప్రయాణము కలదనబడి పోయి. కమలానెహ్రూగారికిని ... జ్వరము వచ్చెను.

డెటెన్యూలదినము

బెంగాలులో నిషేధమును నిరసించిరి

లాహోరు మే ౧౪ —

డెటెన్యూలదినము ... రాత్రి ఇక్కడ ... బెంగాలులో ... విచారణ లేకుండ నిర్బంధించుట అన్యాయమని తెలుపుచు ... తీర్మానము ... ప్రకటించెను ...

పరదేశపు సిక్కాలు

వాషింగ్టన్, మే ౧౪: —

విదేశ వెండి నాణెములు అమెరికాకు రాకూడదని మార్గెంతోగారు ప్రకటించిరి. వెండి నాణెము వెండిధరకు ... వెండి నాణెములకు అసలు వెండికంటె అధికముగ ... ఉద్దేశముతో అట్టివి ... కొన్ని విషయములలో ... తగుననిచ్చెదరు.

ప్రపంచములో బంగారపు ఎగుమతి

ప్రపంచ మొత్తముమీద జరిగిన బంగారపు రవాణా వ్యాపారము ౧౯౩౪ ఫిబ్రవరిలో కొంచెము తగ్గినది. ౧౯౩౩ ఫిబ్రవరిలో జరిగిన వ్యాపారము నూటికి ౩౦ వంతులమాత్రమే జరిగెను. ౧౯౩౪ ఫిబ్రవరిలో జరిగిన వ్యాపారముకంటె నూటికి ౧౦ వంతులుమాత్రము తగ్గినది. ఇతర మాసములకంటె ఫిబ్రవరిలో వ్యాపారము తగ్గుట ఎప్పుడు సహజమే. అదిన్నిగాక ఫిబ్రవరి నెలచిన్నది.

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ

క్రొత్త సభ్యులు

అలహాబాదు మే ౧౪: —

సురేంద్రమోహన మైత్రిగారిని పురుషోత్తమదాసు టాండను గారిని కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభ్యులుగ డాక్టరు అన్సారీ సి రాజగోపాలాచారిగార్ల స్థానే బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు నియమించిరి.

సాంఘిక వివాహము

బొంబాయిలో ... నాడు ... పెండ్లి ... మిలిటరీ ఆఫీసు ఉద్యోగస్థుడును. బ్రాహ్మణేతరుడు ... ఇంటరు ... బ్రాహ్మణస్త్రీకిని. ... నుండు వెంకటేశ్వర మందిరమున వివాహము జరిగెను.

దినపత్రికలాగిపోవుట

ప్రభుత్వచర్యపట్ల అసమ్మతి

కలకత్తా మే ౧౪....

డిటెన్యూలదినోత్సవసందర్భమున ప్రకటించినవిషేధ ... పట్ల అసమ్మతి వెల్లడించుటకుగాను భారతీయులచే నిర్వహింపబడుచున్న పత్రికలు నేటిపురాణము వెలువడలేదు.

విమాన పాఠశాల

ఢిల్లీలో విమానపాఠశాలను ఒకదానిని ఏర్పరచుటకు ... ప్రభుత్వసాయము పేక్షించియుండిరి. ప్రభుత్వనిర్ణయము ... సూచనగా తెలుగు ...

ఈ పాఠశాలకు ... భారతదేశము నుండి ... భారతదేశములోగల విమానకంపెనీలకన్నిటికి ఈపాఠశాల నిర్వహణములో ... రింపబడును.

పాఠశాలకు, ప్రభుత్వమువారు సాయము చేయుచెడిట ... సాయము చేయక లేదో, ... అవసరమై చర్చింపబడుచున్నది

ఫెడరేషనుసంస్థానములు

ప్రభుత్వ సవరణలకు ఉద్దేశ్యములు, కారణములు

లండన్, మే ౧౪. —

ఇండియాబిల్లుయొక్క ... ప్రభుత్వమువారు ... సవరణలు ... కారణము ... ప్రకారము పరిశీలించబడినది ... సవరణము ప్రభుత్వ పబడినది మే ౧౫ తారీఖున కామన్సుసభలో మార్గదర్శకము చెప్పియుండిరి

ఫెడరేషనులో సంస్థానములు ... సంబంధించిన ... తెలుగు వ్రాయబడినది.

"... సంస్థానము ... సంస్థానాధిపతి అంగీకరించవలెను." ... అంగీకరించుచున్నాడు" అను మాటలను ... సవరణ కోరుచున్నది.

మరియు సంస్థానాధిపతి యొకడు ఒక ... అంగీకరించు ... ఫెడరేషనుయొక్క అధికారము ... ఎంతవరకు ... రాదో తెలుపవలెనని క్లాజు తెలుపుచున్నది. ... ఫెడరేషనుకు ... పార్లమెంటు ... నిరాకరింపవచ్చునని క్లాజు స్పష్టము చేయుచున్నది.

సవరించినప్రకారముయందలి ... నుండి ... ఉద్దేశము ... పత్రము ... ఫెడరేషనులో చేర్చుకొను పత్రము (ఇన్ స్ట్రుమెంటు ఆఫ్ యాక్సెషన్) అంగీకరింపబడిన ... సంస్థానములో ఫెడరేషనుకు ... అధికారములు మార్చబడజాలవు.

గవర్నరు జనరలు ప్రకటన

... క్లాజు ... సవరణ ... బడినట్లు తెలుపబడినది. ప్రభుత్వవిధానము ... గవర్నరుజనరలు ప్రకటించుటకు ... అధికారము ... ఈ ప్రకటన ... ఎప్పుడు ... సంవత్సరములు ... సంస్థానము ... ఫెడరేషను ... క్లాజు ... సంస్థానములో ... ప్రభుత్వము ... శ్వేతపత్రములో ... అభిప్రాయముల ... క్లాజు వ్రాయబడినది. శ్వేతపత్రము ... అంగీకారపత్రము ... మార్చి ౧౫ తారీఖున ప్రకటింపబడినది.

మూలవ్యాధికి హెడన్సా చికిత్స

ఎట్టిస్థితియందున్నను
మూలవ్యాధిని
గుణపరచును

మూలవ్యాధికి అతియుక్తమైనను, నిండు నమ్మకముగ మరియు త్వరితముగ గుణమునిచ్చు చికిత్స. రక్తముపోవుటను ... హరించును, గాయమును మాన్పును. అనేక చికిత్సాలయములలో విశేషముగ వాడబడుచున్నది. యూరపుదేశములలోని ప్రసిద్ధ డాక్టర్లు, శస్త్రచికిత్సకులు సిఫారసు చేయుచున్నారు.

ప్రతిమందుల దుకాణములో అమ్మబడుచున్నది

మదరాసు ఏజెంట్లు:—దాదా అండ్ కంపెని, నయనప్పనాయక్ స్ట్రీటు, పో. టౌ. మదరాసు.

బొంబాయి ఏజెంట్లు:-పి.ఎం. జవేరి అండ్ కో., కెమిస్ట్ అండ్ డ్రగిస్టు, ప్రిన్సెస్ స్ట్రీటు- బొంబాయి.

దివీనస్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, ఢిల్లి

బ్రాంచి ఆఫీసు—సికిందరాబాదు

(స్థాపితము 1920)

కొలదిసంవత్సరములలోనే కంపెని అద్భుతముగు అభివృద్ధిగాంచినది
మిక్కిలి సౌకర్యమైన, లాభకరమైన, నవీనపద్ధతులుగలవు
మా పాలిసీలకొరకు త్వరపడుడు

నైజాం రాష్ట్రమంతటను జీతముపైనిగాని, కమీషనుపైనిగాని, పనిచేయుటకు పలుకుబడిగల ఏజెంట్లుకావలెను.

దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుడు:—

జి. పి. రావు
ప్రావిన్షియల్ మేనేజరు
బ్రాంచి ఆఫీసు, మార్కెటుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు.

The Venus Assurance Co.,
Ltd. Delhi.

పాలిసీలు హోలీనాణెములో నివ్వబడును

స్టార్ 'పాలిసీలు రద్దుకానేరవు. పట్టాలు హాలీలో జారీచేయబడును. అపాయకాల విస్తరణ, ఆకస్మికప్రమాద మరణము వలన రెండింతలలాభము, శాశ్వత అశక్తతలాభములు, సరళమైన పరెండరువిలువలు, గ్యారంటీ చేయబడిన బోనసులు యింకను మెన్నియో లాభములు గలవు. వివరములకు వ్రాయుడు.

స్టార్ ఆఫ్ యిండియా పి. జి. అస్యూరెన్సు

కంపెనీలిమిటెడ్ (మదరాసు)

బ్రాంచి:—హనుమకొండ(దక్కను)

పి. యస్. శాస్త్రి,
నిజాం రాష్ట్రమునకు
డివిజనల్ ఆర్గనైజర్,
c/o. గోలకొండ పత్రిక

—చేయుచుకొన్న ఏజెంట్లు కావలెను.—

శ్రీలక్ష్మీ పండ్లపొడి

ఈపండ్లపొడి పండ్లపరిశుభ్రము చేయుటయేగాక అన్ని వ్యాధులనుపోగొట్టును. నొప్పులు, పాళ్లు, ... టక్కగొరలకు చాలామంచిది. అన్ని చోట్లనుకొరుకను, ... మీరూ, రండింతరపోలుపున్నవి. సాట్లం ... పారిపాడిదనిమీకే తెలియును. టి.యల్. నారాయణ అండుకో, పోలురోజుబంట్లు, అందు కమీషన్ ఏజంట్లు, కుత్బుల్ ... హైదరాబాదు.

మావద్ద అమెరికాదంతములు శ్రేష్ఠమైనజర్మని హీకొ వైట్ ప్లేటులో నూతనపద్ధతిగా తయారుచేయబడును. ఒకసారి కట్టించుకొనిన తమజీవితకాలములో తిరిగికట్టించుకొన అవసరములేదని గ్యారంటీ యివ్వగలము.

పండ్లనొప్పులు, పుచ్చులు, నోటిదుర్గంధము, ఔషధములచేతను యింజెక్షన్ లిచ్చి అద్భుతముగా నివారణచేయగలము. పేదసాదలకుతగు రీతిని చార్జిచేయబడును.

డాక్టర్ ఆర్. యస్. దుయ్యా

దంతవైద్యులు
దవాఖాన-విక్టర్ అండుకో,
సుల్తాన్ బజారు హైదరాబాదు దక్కను

శ్రీకృష్ణాభవన్ రెస్టారెంట్

పరిశుభ్రమగు ఫలాహారములు, మంచిభోజనము. ప్రయాణీకులకు విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు చౌకధరలలో లభించగలవు. నేతివంటి సామానులుకూడ ఇచ్చట అమ్మబడును.

కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్
ఆజీజ్ బిల్డింగ్, "సెయింట్ జార్జెస్ గ్రామర్ స్కూలు" ఎదుట,
కింగ్ కోటిరోడ్డు హైద్రాబాద్ (దక్కను)

గోలకొండపత్రికా ప్రచురములు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ	0-1-0
చారుమీనారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కాళ్లు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రామిసరీనోట్లు ,,	2-0-0

నోటు:—హిందువుల పండుగల పత్రికలు అమ్ముడైపోయినవి.

REG. No. H. 45

Reg. No. M. 3249

STAMP

Printed and [illegible] lished by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor [illegible]